

REGULERINGSKOMMISSIE VOOR ENERGIE IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

BESLISSING

(BRUGEL_20171114_54bis)

Betreffende de tariefsaldi gerapporteerd door de netbeheerder SIBELGA met betrekking tot het boekjaar 2016

Elektriciteit

Opgesteld op basis van artikel 9quinquies, 20° van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en punt 5.2 van de beslissing 16 van BRUGEL van 1 september 2014 betreffende de tariefmethodologie elektriciteit.

14 november 2017

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	3
1.1	Wettelijke grondslag.....	3
1.2	Historiek van de procedure.....	4
2	Volledigheid van de ontvangen stukken.....	5
3	Overeenstemming van de gerapporteerde cijfergegevens.....	6
3.1	Overeenstemming van de cijfergegevens met het investeringsplan.....	6
3.2	Overeenstemming van de cijfergegevens met het ODV-verslag.....	8
4	Controle van de saldi.....	9
4.1	Follow-up van de beslissing betreffende de ex-post controle 2015.....	10
4.2	Verbonden ondernemingen of ondernemingen met een deelnemingsverhouding.....	10
4.3	Geleverde inspanningen op het vlak van kostenbeheersing.....	11
4.4	De controle op de toepassing van de evolutie van het totale inkomen.....	11
4.5	Evolutieparameters van de RAB en de berekening van het rendementspercentage van het gereguleerd actief.....	12
4.6	De controle van het redelijke karakter van de kosten.....	13
4.6.1	De remuneratiekosten.....	17
4.6.2	De meerkosten van het project SMARTRIAS.....	18
4.6.3	Facturering van de bijkomende activiteiten en de werken voor rekening van derden.....	25
4.6.4	Vennootschapsbelasting.....	28
4.7	Algemene presentatie van de gerapporteerde saldi.....	28
4.7.1	Voorstelling van de beheersbare saldi 2016.....	29
4.7.2	Voorstelling van de niet-beheersbare saldi 2016.....	29
4.7.3	Saldo met betrekking tot de doorrekening van de transmissiekosten.....	31
5	Aanwending van het tarieffonds.....	32
6	Gecumuleerde tariefsaldi.....	32
7	Beslissingen.....	34
8	Algemeen voorbehoud.....	35
9	Beroep.....	35
10	Bijlage.....	35

I Inleiding

De regulatoire saldi worden bepaald als zijnde het vastgestelde verschil, voor elk van de jaren van de regulatoire periode, tussen, enerzijds, de geraamde kosten die zijn opgenomen in het goedgekeurde budget en de reële gerapporteerde kosten en, anderzijds, de geraamde inkomsten die zijn opgenomen in het goedgekeurde budget en de geregistreerde inkomsten.

Deze beslissing heeft betrekking op het boekjaar 2016.

I.1 Wettelijke grondslag

Artikel 9quinquies, 20° van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (hierna de 'elektriciteitsordonnantie') en artikel 10ter, 18° van de ordonnantie van 1 april 2004 betreffende de organisatie van de gasmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, betreffende wegenisretributies inzake gas en elektriciteit en houdende wijziging van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (hierna de 'gasordonnantie'), bepalen het volgende:

“[...]het positieve of negatieve saldo tussen de kosten (inclusief de vergoeding bepaald in 9°) en de ontvangsten die jaarlijks opgelopen en geboekt zijn door de distributienetbeheerder tijdens een regulatoire periode, wordt elk jaar door de distributienetbeheerder op transparante en niet-discriminerende wijze berekend. Dat jaarlijkse saldo wordt gecontroleerd en gevalideerd door BRUGEL dat bepaalt volgens welke modaliteiten het wordt afgetrokken van of toegevoegd aan de kosten ten laste van de afnemers, of toegewezen wordt aan het boekhoudkundig resultaat van de distributienetbeheerder'.

Artikel 5.2 van de beslissing 16 van BRUGEL van 1 september 2014 betreffende de tariefmethodologie van 1 september 2014 (hierna 'tariefmethodologie elektriciteit') en van de beslissing 17 van BRUGEL van 1 september 2014 betreffende de tariefmethodologie gas (hierna 'tariefmethodologie gas'), dat de vaststelling en bestemming van de regulatoire saldi elektriciteit behandelt, stelt ook:

'BRUGEL controleert jaarlijks, per type saldo, de door de distributienetbeheerder gerapporteerde saldi en hun onderdelen met betrekking tot het voorbije exploitatiejaar en valideert het bedrag.'

Dit document beantwoordt aan de verplichtingen opgelegd door de bovenvermelde bepalingen voor de regulatoire saldi 2016.

I.2 Historiek van de procedure

- In overeenstemming met punt 7.2 van de tariefmethodologie elektriciteit heeft SIBELGA (hierna genoemd de 'distributienetbeheerder' of 'DNB') aan BRUGEL op 15/03/2017 haar jaarverslag 2016 bezorgd.
- BRUGEL heeft op woensdag 19 april 2017, per drager en tegen ontvangstbewijs, een geheel van vragen en aanvragen voor bijkomende informatie overgemaakt.
- Op 22 mei 2017 heeft BRUGEL de verwachte antwoordelementen van SIBELGA ontvangen.
- Op 19 juni 2017 en 21 juni 2017 werden twee vergaderingen georganiseerd, respectievelijk technisch en strategisch, op de zetel van de distributienetbeheerder om alle bezorgde elementen te bespreken.
- In een brief van 25 augustus 2017 heeft BRUGEL akte genomen van het akkoord tussen SIBELGA en BRUGEL om de periode waarin BRUGEL haar voorlopige beslissing kan nemen, zoals voorzien in punt 6.3 c) van de tariefmethodologie elektriciteit, te verlengen van 30 dagen naar 120 dagen. In dezelfde brief werd het akkoord van SIBELGA gevraagd over een vereenvoudiging van de procedure voor het nemen van de definitieve beslissing, zoals voorzien in punten d), e) en f) van het voornoemde punt. Deze vereenvoudiging bestaat erin dat BRUGEL in haar definitieve beslissing de nieuwe berekening van alle geweigerde kosten voorstelt, zonder dat SIBELGA een nieuw jaarverslag indient.
- Op 7 september 2017 vond een bijkomende vergadering plaats, met als hoofddoel de voorstelling van de methodologische benadering die BRUGEL voorstelt in het kader van de kostenbeheersing van het project SMARTRIAS.
- De raad van bestuur van BRUGEL heeft het ontwerp van beslissing goedgekeurd in een schriftelijke procedure op datum van 27 september 2017.
- Op datum van 31 oktober 2017 heeft Brugel de opmerkingen van Sibelga over het ontwerp van beslissing ontvangen. Deze opmerkingen zijn integraal toegevoegd als bijlage bij voorliggende beslissing. Voorliggende beslissing geeft een antwoord op de verschillende bemerkingen die de distributienetbeheerder geformuleerd heeft.
- Op 13 november 2017 heeft de raad van bestuur van BRUGEL de eindbeslissing goedgekeurd.

2 Volledigheid van de ontvangen stukken

Punt 7.2 van de tariefmethodologie vermeldt alle documenten, verslagen en gegevens die aan BRUGEL moeten worden bezorgd om de saldi te kunnen valideren.

Alle documenten, verslagen en gegevens werden aan BRUGEL bezorgd per bezorger en tegen ontvangstbewijs, evenals op elektronische drager, en stemmen overeen met de voorschriften van de methodologie.

De ontvangen stukken zijn:

- De geconsolideerde jaarrekening van het boekjaar 2016;
- Een geconsolideerde balans en resultatenrekening op basis van de nationale boekhoudkundige normen;
- De gegevens vereist door het in punt 7.1. van de methodologie gedefinieerde rapporteringsmodel;
- De door de distributienetbeheerder voor alle gereguleerde activiteiten bepaalde verschillen, zowel met betrekking tot het resultaat van het boekjaar als met betrekking tot de gecumuleerde saldi uit het verleden, met inbegrip van al hun bewijsdocumenten.

In het kader van het verzoek om bijkomende informatie heeft SIBELGA de volgende stukken aan BRUGEL bezorgd:

- De verslagen van de raad van bestuur en van de commissarissen-revisoren aan alle Algemene vergaderingen die hebben plaatsgevonden in 2016 evenals de notulen van de genoemde Vergaderingen;
- De jaarrekeningen van 2016 van de dochterondernemingen (BNO, Metrix, SIBELGA Operations) en een andere vennootschap waarin SIBELGA een deelneming heeft (ATRIAS);
- De andere informatie-elementen en bijlagen vermeld in de aanvraag tot bijkomende informatie die naar SIBELGA werd verstuurd.

BRUGEL verzoekt SIBELGA echter systematisch voor alle toekomstige boekjaren, als aanvulling van de in de methodologie voorschreven documenten, de volgende stukken te bezorgen:

- De voorlopige jaarrekeningen van de dochterondernemingen (BNO, Metrix, SIBELGA Operations) ten laatste op 30 maart van elk jaar. De goedgekeurde jaarrekeningen moeten tegen 30 juni van ieder jaar worden voorgelegd.
- De jaarrekeningen van de andere vennootschappen waarin SIBELGA een deelneming heeft (ATRIAS) moeten aan BRUGEL overgemaakt worden zodra SIBELGA erover beschikt en ten laatste tegen 30 juni van ieder jaar.
- De verslagen van de raad van bestuur en van de commissarissen-revisoren aan alle Algemene vergaderingen, evenals de notulen van de genoemde Vergaderingen. De verslagen van de commissarissen-revisoren betreffende het boekjaar N moeten ten laatste op 1 juni van ieder jaar N+1 voorgelegd worden.

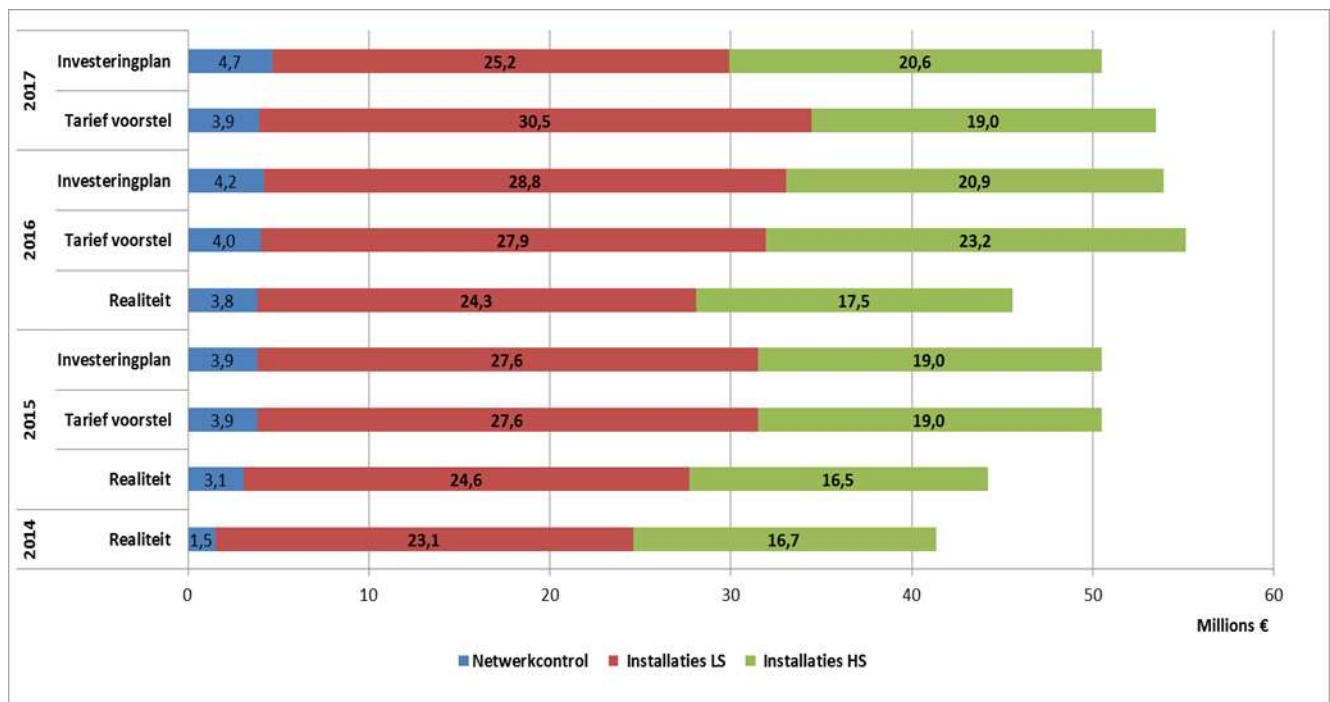
3 Overeenstemming van de gerapporteerde cijfergegevens

3.1 Overeenstemming van de cijfergegevens met het investeringsplan¹

BRUGEL heeft de evolutie van de materiële vaste activa en de coherentie met de door SIBELGA gepresenteerde investeringsplannen gecontroleerd.

De antwoordelementen die SIBELGA tijdens de controle heeft verstrekt, stellen BRUGEL in staat de goede coherentie van de overgemaakte gegevens te bevestigen.

De onderstaande grafiek toont voor elk investeringstype de verschillen tussen het tariefvoorstel, de investeringsplannen en de realiteit.

Figuur 1: Waargenomen verschillen tussen het initiële tariefvoorstel, de investeringsplannen 2016-2021 en de realiteit

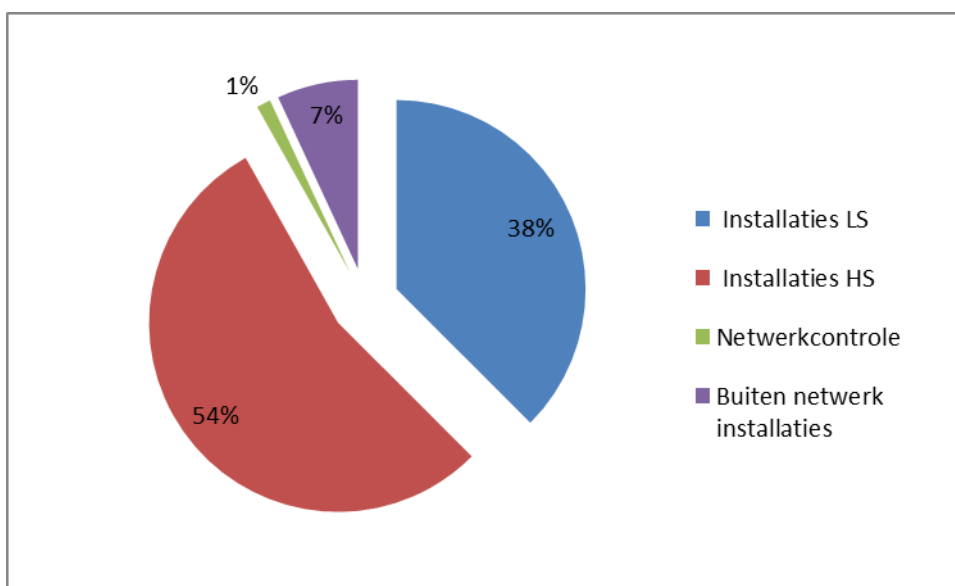
Algemeen beschouwd is de tijdens de ex-post controle 2015 waargenomen trend niet veranderd in 2016: de realiteit van de investeringen ligt ver onder wat in het initiële tariefvoorstel gepland was. De redenen die SIBELGA geeft om de verschillen in 2015 te verantwoorden, blijven actueel voor 2016, voornamelijk met betrekking tot de vertraging van de uitvoering van bepaalde projecten wegens

¹ Investeringsplan bedoeld in artikel 12 van de 'elektriciteitsordonnantie'.

exogene oorzaken. Bij wijze van voorbeeld was het verschil voor de uitrustingen van de leveringspunten voornamelijk te wijten aan de problemen die ELIA ondervond met het plaatsen van de kabel van 150 kV (polemie over het magnetisch veld) en het aanhoudende uitstel van het project Pacheco.

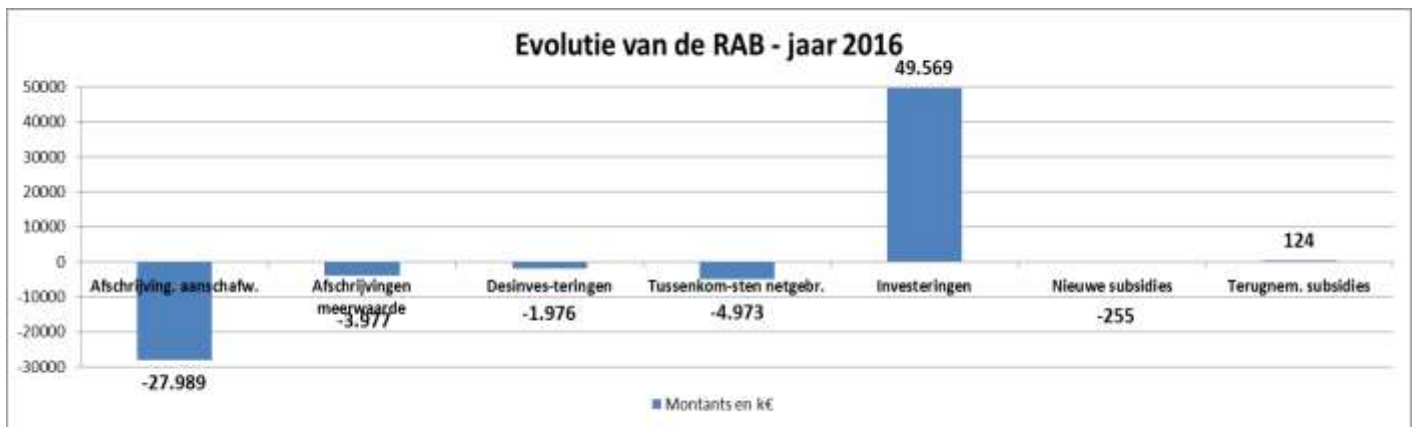
Het verschil tussen de realiteit en de jaarlijks herziene investeringsplannen is kleiner dan het verschil met het tariefvoorstel, maar blijft toch groot.

De RAB elektriciteit bedraagt op 31/12/2016 686.018.343 EUR en is als volgt samengesteld:

Figuur 2: Analyse van de RAB elektriciteit op 31.12.2016

De onderstaande grafiek toont de evolutie van de RAB in de loop van 2016:

Figuur 3: Evolutie van de RAB 2016 - elektriciteit

Er dient te worden opgemerkt dat, naast de specifieke investeringen in het elektriciteitsnet en het gasnet, voor de analyse van de totale bedragen de investeringen buiten het net ('gemengde' investeringen) moeten worden toegevoegd.

3.2 Overeenstemming van de cijfergegevens met het ODV-verslag²

BRUGEL heeft de bedragen gecontroleerd die zijn opgenomen in de door SIBELGA overgemaakte verslagen over de uitvoering van de openbare dienstopdrachten ten opzichte van de bedragen die zijn opgenomen in de *ex-post* verslagen.

De overzichtstabel van het verslag over de uitvoering van de openbare dienstopdrachten in 2016, dat werd opgesteld voor het *ex-post* verslag 2015 gevalideerd was, nam de nauwkeurige bedragen van het model van het *ex-post* verslag 2016 niet over. De gegevens van de *ex-post* controle 2016 zijn echter de correcte cijfers.

De realiteit 2016 (28.304.428 EUR) is aanzienlijk lager dan de prognose (30.459.110 EUR) voor de openbare dienstopdrachten 2016.

De verschillende elementen van dit saldo zijn voldoende verantwoord; de verschillen worden onder meer en voornamelijk waargenomen op het vlak van de daling van het aantal beschermde klanten (2.448 in 2016, terwijl het initiële tariefvoorstel 3.500 voorzag). Dit leidt tot een negatief verschil van 34% van de hoeveelheden gedistribueerde elektriciteit tegenover de prognose.

² Uitvoeringsprogramma voor de openbare dienstopdrachten bedoeld in artikel 25 van de 'elektriciteitsordonnantie'.

Conform het verzoek in het jaarverslag over de residentiële markt stelt BRUGEL voor dat SIBELGA in de toekomst alle ODV-projecten opneemt in het programma voor de openbare dienstopdrachten, zelfs indien ze met de tariefsaldi worden gefinancierd. BRUGEL beveelt deze benadering aan om een trouwer en transparanter beeld te geven van de kosten van de ODV en de benutting van de tariefsaldi om bepaalde eraan gerelateerde kosten te dekken.

De Regering heeft trouwens na het advies van BRUGEL over het programma voor de openbare dienstopdrachten 2017 aanvaard dat het saldo van de activiteit 'verhuring van radiatoren' een niet-gereguleerde activiteit vormt. Hoewel BRUGEL in haar advies over het programma voor 2016 geen opmerkingen had geformuleerd, evenmin als de Regering in haar goedkeuringsbeslissing, heeft SIBELGA proactief beslist vanaf 2016 het saldo van de activiteit verhuring van radiatoren niet in de tarieven op te nemen.

4 Controle van de saldi

BRUGEL heeft opmerkingen geformuleerd met betrekking tot de rapporteringsmodellen (RM's) die het op 15/03/2017 heeft ontvangen. Deze opmerkingen zijn vermeld in de aanvraag tot bijkomende informatie die naar SIBELGA werd verstuurd op 19/04/2017.

SIBELGA heeft op 22/05/2017 de antwoordelementen bezorgd.

De controle-elementen hadden met name betrekking op:

- 1) De follow-up van de beslissingen over de vorige ex-post controles;
- 2) De scheiding tussen de gereguleerde activiteiten, de niet-gereguleerde activiteiten en de andere activiteiten van SIBELGA (met een bijzondere aandacht voor de bijkomende activiteiten, zie punt 6 hierna) en de afwezigheid van gekruiste subsidies;
- 3) De geleverde inspanningen voor de kostenbeheersing;
- 4) De toepassing van de regels voor de evolutie van het totale inkomen;
- 5) De berekening van de RAB en het rendementspercentage van het gereguleerd actief;
- 6) Het redelijke karakter van de kosten, met een bijzondere aandacht voor:
 - de kosten van de vergoedingen van de kaderleden van SIBELGA;
 - de kosten van het project SMARTRIAS;
 - de in de rekeningen van SIBELGA geboekte kosten en inkomsten met betrekking tot bijkomende activiteiten;
 - De kosten met betrekking tot de vennootschapsbelasting van de dochterondernemingen van SIBELGA;
- 7) De verschillende gerapporteerde saldi:
 - het saldo op de beheersbare kosten;
 - het saldo op de billijke marge;

- het saldo dat resulteert uit de indexering van het budget van de beheersbare kosten;
- het saldo op het niveau van de afschrijvingen;
- het saldo op het niveau van de Embedded costs³;
- het saldo op de verschillende toeslagen (belastingen, heffingen, bijdragen, ...), inclusief de analyse van de fiscale lasten;
- het saldo op de Openbare dienstverplichtingen (hierna ODV genoemd);
- het saldo op de verkoopvolumes;
- het saldo op de overdrachten en het gebruik van saldi;
- het saldo op de andere niet-beheersbare kosten;
- het saldo betreffende het gebruik van het transmissienet.

4.1 Follow-up van de beslissing betreffende de ex-post controle 2015

In de rapporten over het boekjaar 2016 werd correct rekening gehouden met de verschillende verworpen elementen en andere correcties van de saldi van het boekjaar 2015.

4.2 Verbonden ondernemingen of ondernemingen met een deelnemingsverhouding

SIBELGA heeft deelnemingen in de volgende ondernemingen:

- Brussels Network Operation (BNO): operationele dochteronderneming van SIBELGA
- METRIX: meteropnameactiviteit
- SIBELGA OPERATIONS
- ATRIAS (waarvan SIBELGA 16,67% van de aandelen bezit)

Eenzijds heeft BRUGEL de jaarrekeningen van de dochterondernemingen en de rapporten van de commissarissen-revisoren geanalyseerd en in dit stadium geen enkele bijzondere opmerking geformuleerd.

Anderzijds heeft BRUGEL tijdens haar controle het volgende geverifieerd:

- 1) Of de saldi in verband met de transmissie op onafhankelijke wijze werden behandeld en niet in het mechanisme van het tarieffonds worden opgenomen, zoals voorzien door de tariefmethodologie;
- 2) De afwezigheid van kruissubsidiëring tussen de sectoren;

³ Financiële kosten

- 3) De afwezigheid van kruissubsidiëring tussen SIBELGA en haar dochterondernemingen;
- 4) De details van de niet-gereguleerde activiteiten. Op basis van de ontvangen informatie wordt geen enkele niet-gereguleerde activiteit gedekt door de distributietarieven. BRUGEL zal echter, zoals uiteengezet in punt 4.6.3, de 'bijkomende' activiteiten diepgaand analyseren.

Besluit: de door BRUGEL uitgevoerde controle heeft geen enkele aanwezigheid van kruissubsidiëring aan het licht gebracht.

4.3 Geleverde inspanningen op het vlak van kostenbeheersing

De tijdens de ex-post controle 2015 aangehaalde elementen over de inspanningen voor kostenbeheersing blijven geldig voor het jaar 2016.

SIBELGA moet inspanningen leveren in termen van kostenbeheersing om de kostprijs per eenheid van de getransporteerde energie zo laag mogelijk te houden terwijl het de opgelegde normen inzake de kwaliteit en de betrouwbaarheid van het distributienet eerbiedigt.

BRUGEL is het eens met het standpunt van SIBELGA dat het zeer moeilijk is uit te maken of de vastgestelde verschillen tussen de geraamde en de reële kosten het gevolg zijn van een onder-/overschatting van de begroting of van productiviteitswinst en efficiëntie.

Op het niveau van de investeringen heeft SIBELGA de verschillen tussen de IP's en de werkelijkheid voldoende gerechtvaardigd.

Wat de investeringen buiten de netten betreft, heeft BRUGEL een diepgaande analyse gemaakt van de lopende informaticaprojecten, om zich ervan te verzekeren dat SIBELGA ze beheerst.

SIBELGA heeft volledig transparant geantwoord op de verschillende vragen die BRUGEL over de uitgaven voor deze projecten heeft gesteld.

Men zal echter nadenken over de herclassificatie als beheersbare/niet-beheersbare kosten van bepaalde IT-projecten voor de methodologie 2020-2024.

4.4 De controle op de toepassing van de evolutie van het totale inkomen

BRUGEL heeft de controle uitgevoerd met naleving van de evolutieregels van het totale inkomen zoals voorgeschreven in punt 6.2.2 van de tariefmethodologie. De controle bestond voornamelijk in een verificatie van de correcte toepassing van het indexeringsmechanisme voor de beheersbare kosten.

BRUGEL heeft geen enkele significante tekortkoming vastgesteld ten opzichte van deze verificaties.

4.5 Evolutiveparameters van de RAB⁴ en de berekening van het rendementspercentage van het gereguleerd actief

De distributienetbeheerder heeft de waarde van de RAB correct volgens de tariefmethodologie berekend.

De gemiddelde risicovrije OLO-rente op 10 jaar voor 2016 werd berekend op basis van de dagelijkse gegevens gepubliceerd door de Nationale Bank. Het gemiddelde berekende rendementspercentage bedroeg 0,48648% voor 2016. Dit percentage werd correct opgenomen in het verslag dat SIBELGA heeft overgemaakt.

De andere parameters van de formule voor de billijke marge werden correct toegepast.

De factor S bedroeg 76,19% in 2016 tegenover 73,6% in 2015.

Het totale bedrag van de billijke marge dat door BRUGEL werd goedgekeurd, bedraagt 13.564.548 EUR voor 2016.

	2012	2013	2014	2015	2016
<i>Bedrag in euro</i>	Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd
Alfafactor	0,2	0,2	0,2	-	-
Bètafactor	0,65	0,65	0,65	0,7	0,7
Risicopremie (%)	3,5	3,5	3,5	4,5	4,5
Risicovrije rente (OLO) (%)	2,98%	2,43%	1,72%	0,86%	0,49%
Totaal rendement ('WACC')	3,46%	3,04%	2,53%	2,23%	1,99%
Winstmarge	23.570.328	20.582.075	16.610.311	14.953.624	13.564.548

Figuur 4: Berekeningsparameters voor de billijke marge

De billijke marge 'elektriciteit' is met ongeveer -9% gedaald tussen 2015 en 2016. Tussen 2012 en 2016 bedraagt deze daling -42%.

Het saldo met betrekking tot de billijke marge 'elektriciteit' bedraagt -13.970.082 EUR voor 2016.

⁴ Regulated Asset Base

Zoals ook werd vastgesteld in de ex-post controle 2015 is het hoge saldo op de billijke marge het gevolg van de lage OLO-rente.

Aangezien het verschil tussen de OLO-rente die in de initiële methodologie 2015-2019 werd voorzien en de reële OLO-rente structureel is en de toekomstige verwachtingen voor de risicovrije rente niet optimistisch zijn, wenst BRUGEL een mechanisme in te voeren dat elke te sterke daling of stijging van de in de methodologie bepaalde risicovrije rente beperkt. Met dit doel voorziet een van de wijzigingen van de methodologie in 2016 dat de parameters van de formule voor de berekening van het rendementspercentage een aanvaardbaarheidsinterval voor de OLO-rente bevatten, door grenswaarden⁵ te bepalen voor de ex-post herberekening vanaf 2017.

De toevoeging van een tunnel waarin het OLO-rendement zal moeten evolueren, is een techniek die toelaat de impact van het OLO-rendement op de billijke marge te beperken.

Zo zou het ontstaan van een aanzienlijk saldo op de billijke marge, zoals in de twee afgelopen jaren werd waargenomen, voor de ex-post controle 2017 beperkt moeten zijn.

4.6 De controle van het redelijke karakter van de kosten

In overeenstemming met de tariefmethodologie mogen de beheersbare en niet-beheersbare kosten (en kostenverminderingen) slechts *ex-post* in de tarieven worden doorgerekend voor zover BRUGEL ze niet heeft verworpen vanwege hun onredelijke of niet-noodzakelijke karakter voor, in het algemeen, de goede uitvoering van de taken die de geldende wetgeving of reglementering de distributienetbeheerder oplegt en, in het bijzonder, het behoud of de verbetering van de veiligheid, de efficiëntie en de betrouwbaarheid van het net of de kwaliteit van de dienstverlening aan de klanten.

Het onredelijke of onnodige karakter van bepaalde kosten, dat hun verwerping rechtvaardigt, dient uitdrukkelijk gemotiveerd te worden. Onverminderd de tariefmethodologie van BRUGEL kunnen de elementen van het totale inkomen die niet aan een van de volgende voorwaarden voldoen, als onredelijk of niet noodzakelijk worden beschouwd:

- Ze dragen effectief bij aan de goede uitvoering van de wettelijke en reglementaire verplichtingen van de distributienetbeheerder en, in het bijzonder, het behoud of de verbetering van de veiligheid, de efficiëntie en de betrouwbaarheid van het net of de kwaliteit van de dienstverlening aan de klanten;
- Ze leven de berekeningsregels, methoden, besluiten en beslissingen na die door de wetgeving, de reglementering, de rechtspraak of BRUGEL worden opgelegd;
- Ze zijn voldoende verantwoord rekening houdende met het algemeen belang.

⁵ Men heeft een minimumdrempel van 2,2% en een maximumdrempel van 5,2% bepaald.

Aan de hand van de gedetailleerde analyse van de kosten van SIBELGA voor het boekjaar 2016 heeft BRUGEL vastgesteld dat bepaalde elementen niet in overeenstemming zijn met de tariefmethodologie of met andere reglementaire bepalingen.

De raad van bestuur van BRUGEL heeft in zijn vergadering van 25 augustus 2017 beslist de volgende kosten als onredelijk te beoordelen:

1) De door SIBELGA betaalde administratieve boetes.

De reden voor de verwerping van deze kosten is dat ze als onredelijk worden beschouwd omdat ze niet effectief bijdragen aan de goede uitvoering van de geldende wettelijke en reglementaire verplichtingen van de distributienetbeheerder en, in het bijzonder, het behoud of de verbetering van de veiligheid, de doeltreffendheid en de betrouwbaarheid van het net of de kwaliteit van de dienstverlening aan de klanten, door het feit dat deze kosten het gevolg zijn van een manifest foutieve uitvoering of gepaard gaan met een verspilling van middelen en men ze had kunnen verwerpen.

In de door de distributienetbeheerde geformuleerde opmerkingen aangaande het ontwerp van deze beslissing vestigt hij de aandacht van Brugel op de niet-gegrondheid van een benadering van systematische verwerping van de kosten voortvloeiend uit administratieve boetes. Brugel deelt deze aanpak. Bovendien gaat Brugel over tot een *in casu* analyse van alle door de distributienetbeheerder ten laste genomen administratieve boetes en kan deze desgevallend niet verwerpen middels toereikende motivatie van de distributienetbeheerder. Zo heeft Brugel bij wijze van voorbeeld de boetes m.b.t. het niet betrekken van bepaalde gebouwen niet verworpen (ex post controle 2014).

2) De nalatigheidsinteressen.

Twee facturen voor het elektriciteitsverbruik van de Werkhuizenkaai werden te laat betaald als gevolg van verwarring bij de transfer naar de nieuwe leverancier die de opdracht voor de levering van energie had ontvangen. BRUGEL meent dat de boete voor de laattijdige betaling van deze facturen niet door het tarief moet worden gedekt en verwerpt bijgevolg deze kosten.

3) De schadevergoedingen voor afsluitingen

Punten 2 en 6 van artikel 9^{quinquies} van de elektriciteitsordonnantie en hun equivalent in de gasordonnantie stellen dat:

'[...] 2° de tariefmethodologie moet toelaten het geheel van de kosten op efficiënte wijze te dekken die noodzakelijk of doeltreffend zijn voor de uitvoering van de wettelijke of reglementaire verplichtingen die op de distributienetbeheerder rusten alsook voor de uitoefening van zijn activiteiten; [...]

16° de tarieven moedigen de distributienetbeheerder aan de prestaties te verbeteren,'

Uit het voorgaande blijkt dat de tarieven de doeltreffende kosten van de DNB moeten dekken om hem aan te zetten tot de prestaties.

Hoofdstuk VIIbis van de elektriciteitsordonnantie voorziet een schadevergoedingssysteem voor de eindklanten.

Wat betreft de artikels 32ter en 32quinquies van de elektriciteitsordonnantie: deze artikels voorzien een schadevergoeding voor elke onderbreking, onregelmatigheid of niet-conformiteit in de levering, in geval de DNB een fout heeft begaan.

BRUGEL besluit bijgevolg dat de op basis van deze artikels toegekende schadevergoedingen verworpen dienen te worden op grond van de volgende reden:

- de dekking door de tarieven van kosten als gevolg van fouten die de DNB heeft begaan, vormt geen noodzakelijke en doeltreffende kost voor de uitvoering van deze opdrachten,
- de dekking van kosten als gevolg van fouten die de DNB heeft begaan, helpt de DNB niet zijn prestaties te verbeteren. De systematische dekking door de tarieven zou de DNB immers onvoldoende kunnen aansporen om zijn net beter te beheren en het aantal storingen te verminderen.

BRUGEL meent dat deze aan verbruikers uitgekeerde schadevergoedingen niet aan de gemeenschap mogen worden aangerekend en verwerpt deze kosten.

Merk op dat de voor de vorige boekjaren betaalde schadevergoedingen, die niet in de vorige ex-post controles door BRUGEL werden verworpen, niet in het gedrang komen door deze ex-post controle.

Wat betreft artikel 32bis van de elektriciteitsordonnantie: dit artikel voorziet een forfaitaire schadevergoeding voor een leveringsonderbreking van meer dan zes uur. Het voornoemde artikel voorziet al een driedelige beperking voor de eindklant die geconfronteerd wordt met een onderbreking:

1. de schadevergoeding is beperkt tot 100 euro, ongeacht de door de klant geleden schade;
2. de schadevergoeding is uitsluitend verschuldigd in geval van een onderbreking van meer dan zes uur;
3. de schadevergoeding is niet verschuldigd in geval van overmacht, feiten door derden of een incident op een geïnterconnecteerd net, upstream of downstream.

Uit het voorgaande blijkt dat het schadevergoedingsbereik sterk gelimiteerd is en de DNB een ruime bewegingsmarge laat om haar net binnen redelijke termijnen te herstellen. Zo illustreert de tabel in de bijlage het aantal elektriciteitsstoringen op het net van Sibelga voor eind augustus en de hele maand september 2017.

Uit deze tabel, waarover de DNB beschikt, komt over het algemeen een redelijke termijn naar voor waarbinnen de problemen die op het net optraden opgelost werden en dit zonder de extra kosten m.b.t. de schadevergoeding te dragen. We kunnen redelijkerwijs aannemen dat de door deze

storingen betroffen gemeenschap reeds de ongemakken draagt die voortvloeien uit deze storingen (verminderd comfort, mogelijke financiering van de hele schade enz. ...).

Volgens Brugel zouden onderbrekingen van meer dan zes uur in principe vermeden moeten worden en veeleer uitzonderlijk blijven.

Ten aanzien van wat voorafging meent Brugel dat de kosten van de door de DNB betaalde schadevergoedingen voor een onderbreking van meer dan zes uur niet gedekt mogen worden door de tarieven indien ze onredelijk zijn.

Wat betreft artikel 32^{quater} van de elektriciteitsordonnantie: dit artikel voorziet een schadevergoeding door de DNB voor elke vertraging in de aansluiting.

Titel III, hoofdstuk 5, afdeling 5-3 van het technisch reglement elektriciteit⁶ voorziet de aansluitingsprocedure van de installaties op laagspanning. Zo voorziet artikel 118 van dit artikel tevens bij wijze van voorbeeld dat *'de uitvoeringstermijn van een aansluiting, voor een eengezinswoning niet meer mag bedragen dan twintig dagen, te rekenen vanaf de ontvangst van de betaling.'*

Uit het voorgaande blijkt dat Sibelga beschikt over vaste of redelijke deadlines om de aansluiting van klanten op haar net te regelen. Bovendien is er geen schadevergoeding verschuldigd wanneer de niet-naleving voortvloeit uit een eventuele vertraging van de bevoegde overheden of een weigering om de gevraagde toestemmingen of vergunningen af te leveren of de niet-uitvoering, door de netgebruiker, van werkzaamheden te zijnen laste. Er kan redelijkerwijs aangenomen worden dat de vertraging die aanleiding geeft tot de schadevergoeding te wijten is aan een fout of aan onachtzaamheid van de DNB.

BRUGEL besluit bijgevolg dat de op basis van dit artikel toegekende schadevergoedingen verworpen dienen te worden op grond van de volgende redenen:

- de dekking door de tarieven van kosten als gevolg van fouten of onachtzaamheid van de DNB vormen geen noodzakelijke en doeltreffende kosten voor de uitvoering van deze opdrachten,
- de dekking van kosten als gevolg van fouten of onachtzaamheid van de DNB helpt de DNB niet haar prestaties te verbeteren. De systematische dekking door de tarieven zou de DNB immers onvoldoende kunnen aansporen om het aantal gevallen van vertraging bij aansluiting van klanten op het net te verminderen.

⁶ Besluit van 23 mei 2014 van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering tot vaststelling van het technisch reglement voor het beheer van het elektriciteitsdistributienet in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de toegang ertoe.

Bij de uitwerking van de volgende tariefmethodologie waarbij een 'incentive regulation'-systeem ingevoerd zal worden, zal Brugel de problematiek van de schadevergoedingen voor afsluiting aandachtig onder de loep nemen om een dubbel sanctiesysteem voor de DNB te vermijden.

In haar bemerkingen m.b.t. voorliggend ontwerp van beslissing benadrukt Sibelga dat de onbeschikbaarheid van haar net moet opgenomen worden in de stimulansen die in de volgende methodologie ingevoerd zullen worden en dat Sibelga van mening is dat de verwerping niet gerechtvaardigd is voor zover deze kosten momenteel als beheersbaar beschouwd worden.

Brugel meent dat de hierboven uiteengezette punten reeds een antwoord geven op de bezorgdheden van Sibelga.

De bedragen van deze verworpen kosten zijn als volgt verdeeld:

<i>in euro</i>	Elektriciteit	Gas	Totaal
Verwerping van administratieve boetes	4.636,00	16.526,00	21.162,00
Verwerping van nalatigheidsinteressen (energiefactuur)	263,27	175,51	438,78
Verwerping van schadevergoedingen voor afsluitingen	30.931,39	3.610,95	34.542,34
Totaal correctie	35.830,66	20.312,46	56.143,12

Figuur 5: Details van de verworpen kosten

Daarnaast werd bijzondere aandacht besteed aan andere kostencategorieën die niet gedeeltelijk of volledig werden verworpen voor het boekjaar 2016, maar toch opmerkingen hebben uitgelokt die mogelijk tot aanpassingen in de volgende boekjaren zullen leiden. Hierna volgt een onvolledige lijst van deze kostencategorieën:

4.6.1 De remuneratiekosten

Gelet op de actualiteit werd bijzondere aandacht gewijd aan de remuneraties van het personeel van SIBELGA in zijn geheel – aangezien de structuur van de transacties bijzonder is – en ook aan die van de kaderleden.

SIBELGA heeft enerzijds aangetoond dat de evolutie van de globale loonmassa van haar personeel tussen 2015 en 2016 overeenstemt met de door de wet van 26 juli 1996 bepaalde loonnorm⁸ en anderzijds volledig transparant geantwoord op de verschillende informatieverzoeken over haar

⁸ De loonnorm wordt om de twee jaar vastgelegd en bepaalt de marge voor de stijging van de loonkosten.

governance die BRUGEL had geformuleerd. Een gedeelte van deze informatie werd trouwens in het jaarverslag 2016 openbaar gemaakt.

Het remuneratiebeleid van SIBELGA en haar dochterondernemingen zal echter aan een bijkomend onderzoek en analyse worden onderworpen op basis van de elementen waarvan BRUGEL kennis heeft genomen in het kader van een objectieve, prudentiële en interne maatregel.

4.6.2 De meerkosten van het project SMARTRIAS

Een van de aanpassingen van de tariefmethodologie in 2016⁹ had betrekking op het beheer en de aanwending van de ontstane regulatoire saldi. In punt 5.2 van de methodologie wordt §2 van punt 2.1 als volgt gewijzigd: *'BRUGEL kan ook beslissen de schuld van het Tariefreguleringsfonds tijdens de regulatoire periode geheel of gedeeltelijk te bestemmen voor de dekking van de specifieke niet-beheersbare kosten, op basis van een bestemmingsvoorstel van de distributienetbeheerder voor 30 september.'*

SIBELGA had na een volledige herschatting van het project SMARTRIAS een voorstel ingediend voor de aanwending van bijkomende saldi voor de dekking van de meerkosten van dit project. Uit deze analyse was gebleken dat het totale verschil met het tariefvoorstel 2015-2019 (36.380 kEUR) 20.718 kEUR bedroeg (zodat de globale prijs 57.098 kEUR bedroeg).

De onderstaande tabel geeft de details van de kosten van het project SMARTRIAS voor 2016:

<i>in euro</i>	Tariefvoorstel	Herschating 2016	Realiteit 2016
Smartrias	9.757.648	18.378.000	18.313.113

Figuur 6: Details van het project SMARTRIAS

Bovendien zal het uitstel van de go-live van het project (op heden kan er nog geen vaste datum naar voor geschoven worden door alle operatoren) de in 2016 herschatte bedragen met ettelijke miljoenen verhogen en zullen uit de ex-post controle 2017 onvermijdelijk verschillen blijken.

Wat de realiteit 2017 betreft, zal het op basis van de tariefbeslissingen die deze ex-post controle regelen voor BRUGEL juridisch moeilijk blijken de bijkomende bedragen te verwerpen.

Anderzijds moet voor de volgende boekjaren een schatting worden gemaakt van de meerkosten als gevolg van het uitstel van de go-live, om een aanwending van de saldi voor 2018 te definiëren.

⁹ Aanpassing in de herziene methodologie 2017-2020:

Beslissing 39 betreffende de aanpassingen aangebracht aan de tariefmethodologie 'ELEKTRICITEIT' <http://www.BRUGEL.be/Files/media/SIGI/583414b43eda8.pdf>.

Volgens artikel 9quinquies van de elektriciteitsordonnantie en zijn equivalent in de gasordonnantie is BRUGEL immers verplicht erop toe te zien dat:

- de tarieven de distributienetbeheerder aanmoedigen de prestaties te verbeteren,
- de tarieven een juist evenwicht bieden tussen de kwaliteit van de gepresteerde diensten en de prijzen die door de eindafnemers worden gedragen,
- de tariefmethodologie toelaat het geheel van **de kosten die noodzakelijk of doeltreffend zijn** voor de uitvoering van de wettelijke of reglementaire verplichtingen die op de distributienetbeheerder rusten op efficiënte wijze te dekken.

Bovendien moet BRUGEL volgens punt 8 van de tariefmethodologie elektriciteit en zijn equivalent voor het gas controleren of de door de DNB voorgestelde kosten niet nutteloos of onredelijk zijn.

Om aan deze wettelijke verplichtingen te voldoen, moet BRUGEL derhalve principes en methodes invoeren die SIBELGA in staat stellen de kosten van SMARTRIAS te schatten.

Zo zal SIBELGA voor 15 december 2017 BRUGEL een nauwkeurige raming moeten bezorgen van de totale kosten van het project, met inbegrip van het risico van uitstel van de 'go-live' binnen de huidige regulatoire periode. Het eventuele uitstel van de go-live tot na 2019 en de daarmee gepaard gaande kosten worden behandeld in het kader van de tariefmethodologie 2020-2024.

In deze beslissing gaat BRUGEL ermee akkoord een procedure te bepalen voor de behandeling van potentiële toekomstige overschrijdingen van deze raming van de kosten van het project SMARTRIAS.

Ten aanzien van de huidige tariefhantering met betrekking tot de karakterisering van de kosten van het project SMARTRIAS als niet-beheersbare kosten, lijkt het weinig opportuun het 'beheersbare' of 'niet-beheersbare' karakter van de met dit project gepaard gaande kosten in de loop van deze regulatoire periode opnieuw in vraag te stellen. Een dergelijke vraagstelling kan immers leiden tot een incoherentie met als motief dat het project SMARTRIAS in zijn geheel overeenstemt met een uitzonderlijke last opgelegd door de evolutie van de regels en processen waarop de organisatie en de goede werking van de vrijgemaakte markt steunen en derhalve verdedigen dat de hieraan gerelateerde kosten als niet-beheersbare kosten gekwalificeerd moeten worden in overeenstemming met de tariefmethodologie en op dezelfde wijze als het geval was voor het, eerder door BRUGEL aanvaarde, tariefvoorstel.

De kwestie van de onvoorziene kosten vloeit voort uit de onzekerheid die elke kostenraming impliceert. Het lijkt inderdaad coherent en legitiem een zekere mate van onzekerheid te aanvaarden voor projecten en in het bijzonder voor projecten met een complexiteit als die van SMARTRIAS. Gezien de kosten m.b.t. dit project evenwel als niet-beheersbaar worden beschouwd lijkt het noodzakelijk een systeem op te zetten om de operator aan te zetten tot een *a priori* zo juist en zo precies mogelijke raming van deze kosten en eventueel een limiet in te stellen m.b.t. overdracht van lasten voortvloeiend uit een onvolmaakte beheersing van de kosten van het project naar de eindgebruiker toe.

Gelet op het voorgaande heeft BRUGEL beslist om:

I. In het kader van de raming die SIBELGA zal voorstellen, het volgende te eisen:

- I.1. Een gedetailleerde en nauwkeurige definitie (i.) van de perimeter en (ii.) van de componenten van het project SMARTRIAS. In lijn met het doel van een gedetailleerde

kostenraming, zullen deze componenten betrekking moeten hebben op objectieve elementen (infrastructuren, diensten, licenties, kosten van eigen personeel enz.¹⁰) en niet op de taken die moeten worden uitgevoerd om het project te voltooien. SIBELGA zal dus voor een functionele analyse van het project SMARTRIAS moeten zorgen (te onderscheiden van een analyse van de operationele taken, vereist voor de realisatie van het project). SIBELGA zal de kosten van eigen personeel ter informatie verstrekken en deze kosten zullen niet onderworpen zijn aan de bepalingen van paragrafen 2, 3, 4, 5 en 6 hierna.

1.2. Een actuele en geargumenteerde raming van de kosten van elke component van het project SMARTRIAS. De argumenten zullen voor elke component van het project *ten minste* het volgende omvatten:

1.2.1. het in perspectief plaatsen van de initieel geschatte globale kosten (tariefvoorstel) en de effectieve kosten (realiteit 2016), met een gedetailleerde verklaring van de verschillen tussen het voorstel en de vastgestelde effectieve realiteit,

1.2.2. een uiteenzetting van de gebruikte methode voor de nieuwe raming van enerzijds de in de tariefperiode 2017-2019 voorziene kosten [E] en anderzijds een becijferde en geargumenteerde (dus met een verklaring van de bronnen, de oorzaken en de elementen die de amplitude bepalen) beoordeling van de onzekerheidsgraad van de raming (uitgedrukt in % [$\pm\Delta E/E$]), uitgaand van een vertrouwensniveau (waarschijnlijkheid) van 95% van deze raming. Dit vertrouwensniveau weerspiegelt de inspanning die SIBELGA heeft geleverd om de geraamde kosten te schatten of te beheersen.

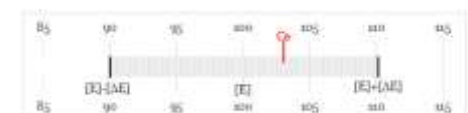
2. Voor de componenten¹¹ waarvan de kosten worden geraamd met een onzekerheidsmarge [$\pm\Delta E/E$] die kleiner is dan of gelijk aan 10% (tussen 0% en 10%) het volgende aan te geven:

2.1. Indien de effectieve kostprijs [Ce] in een interval ligt tussen de geraamde waarde [E] verminderd met de onzekerheidsmarge [ΔE] en de geraamde waarde [E] (nl. het interval [$E-\Delta E, E$]), met andere woorden indien **de overschatting kleiner is dan of gelijk aan het onzekerheidsniveau van de raming** (zie Figuur), zal het verschil tussen de effectieve kostprijs [Ce] en de raming [E] **door de tarieven worden gedekt**.

Figuur 1: $E - \Delta E \leq C_e < E$

2.2. Indien de effectieve kostprijs [Ce] in een interval ligt tussen de geraamde waarde [E] en deze waarde vermeerderd met de onzekerheidsmarge (nl. het interval [$E, E + \Delta E$]), met andere woorden indien **de onderschatting kleiner is dan of gelijk aan het onzekerheidsniveau van de**

Figuur 2: $E \leq C_e \leq E + \Delta E$

¹⁰ De door Sibelga voorgestelde uitsplitsing m.b.t. het ontwerp van beslissing lijkt toereikend.

¹¹ Namelijk alle door SIBELGA opgegeven posten waarvoor kosten en een onzekerheidsmarge van die kosten wordt gegeven, met uitzondering van de kosten van eigen personeel.

raming (zie Figuur 2), zal het verschil tussen de effectieve kostprijs $[C_e]$ en de raming $[E]$ **door de tarieven worden gedekt**.

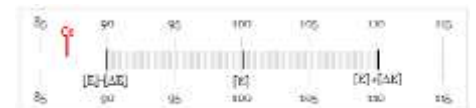
- 2.3. Indien de effectieve kostprijs $[C_e]$ strikt hoger is dan de geraamde waarde $[E]$ vermeerderd met de onzekerheidsmarge $[\Delta E]$, nl. indien **$C_e > E + \Delta E$** (**onderschatting groter dan het onzekerheidsniveau**), of, met andere woorden, de effectieve kostprijs hoger is dan de 'hoge' raming, (zie Figuur 3):

Figuur 3: $E + \Delta E < C_e$

- 2.3.1. Zal de **meerprijs** die voortkomt uit het verschil tussen de effectieve kostprijs $[C_e]$ en de raming $[E]$ vermeerderd met de onzekerheidsmarge $[\Delta E]$ (nl. : $C_e - (E + \Delta E) > 0$) niet door de tarieven worden gedekt. De overschrijding boven de hoge waarde van de raming (nl. : $C_e - (E + \Delta E)$) zal bijgevolg **voor rekening van SIBELGA zijn** (worden afgetrokken van het resultaat).
- 2.3.2. Zal de **meerprijs** die voortkomt uit het verschil tussen de raming $[E]$ vermeerderd met de onzekerheidsmarge $[\Delta E]$, en de raming $[E]$ (nl. : $(E + \Delta E) - E = \Delta E$) **door de tarieven worden gedekt**. Deze dekking door de tarieven komt overeen met een erkenning van de onzekere aard van de raming van de kosten van de beschouwde component, ondanks een vrij nauwkeurige raming van de kosten.

- 2.4. Indien de effectieve kostprijs $[C_e]$ strikt lager is dan de raming $[E]$ verminderd met de onzekerheidsmarge $[\Delta E]$ (nl. **$C_e < E - \Delta E$** (**overschatting groter dan het onzekerheidsniveau**), of met andere woorden de effectieve kostprijs lager is dan de 'lage' raming (zie Figuur 4), dan

Figuur 4: $C_e < E - \Delta E$

zal de **kostenverlaging** die voortkomt uit het verschil tussen de raming $[E]$ en de effectieve kostprijs $[C_e]$ (nl. : $(E - C_e)$) **door de tarieven worden gedekt**. Maar om SIBELGA aan te sporen de kosten van de componenten van het project SMARTRIAS zo goed mogelijk te schatten, zal een **equivalent bedrag** (verminderd met een factor $\alpha = 15\%$) aan de omvang van de overschatting 'boven de lage raming' (nl.: $(E - \Delta E) - C_e$) **ten laste van SIBELGA vallen** (worden afgetrokken van het resultaat).

3. Voor de componenten¹² waarvan de kosten worden geraamd met een onzekerheidsmarge $[\pm \Delta E/E]$ die strikt hoger is dan 10% en kleiner dan of gelijk aan 50%; dus tussen 10% en 50% het volgende aan te geven:

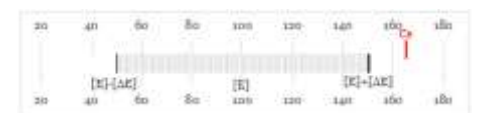
¹² Namelijk alle door SIBELGA opgegeven posten waarvoor kosten en een onzekerheidsmarge van die kosten wordt gegeven, met uitzondering van de kosten van eigen personeel.

- 3.1. Indien de effectieve kostprijs $[C_e]$ lager is dan de raming $[E]$ maar hoger dan of gelijk aan de raming verminderd met de onzekerheidsmarge (nl. $E - \Delta E \leq C_e < E$), met andere woorden indien **de overschatting kleiner is dan het onzekerheidsniveau van de raming** (zie Figuur 5), zal de kostenverlaging die voortkomt uit het verschil tussen de effectieve kostprijs $[C_e]$ en de raming $[E]$ **door de tarieven worden gedekt**. Maar om SIBELGA aan te sporen de kosten van de componenten van het project SMARTRIAS zo goed mogelijk te schatten, zal een **equivalent bedrag** (verminderd met een factor $z_2=20\%$) aan de omvang van de overschatting (nl.: $(E - C_e)$) **ten laste van SIBELGA vallen** (worden afgetrokken van het resultaat).
- 3.1. Indien de effectieve kostprijs $[C_e]$ hoger is dan de raming $[E]$ maar lager dan of gelijk aan de raming vermeerderd met de onzekerheidsmarge (nl. $E \leq C_e \leq E + \Delta E$), met andere woorden indien **de onderschatting kleiner is dan het onzekerheidsniveau van de raming** (zie Figuur 6), zal het verschil tussen de effectieve kostprijs $[C_e]$ en de raming $[E]$ **voor 50% door de tarieven worden gedekt**. De resterende 50% zal **voor rekening van SIBELGA zijn** (worden afgetrokken van het resultaat). Deze gedeeltelijke dekking via de tarieven komt overeen met een relatieve erkenning van de onzekere aard van de raming van de kosten van de beschouwde component, waarbij de operator wordt aangespoord de onzekerheidsmarge van zijn raming te beperken.
- 3.2. Indien de effectieve kostprijs $[C_e]$ strikt hoger is dan de geraamde waarde $[E]$ vermeerderd met de onzekerheidsmarge $[\Delta E]$, nl. indien **$C_e > E + \Delta E$ (onderschatting groter dan het onzekerheidsniveau)**, of, met andere woorden, de effectieve kostprijs hoger is dan de 'hoge' raming, (zie Figuur 7):

Figuur 6: $E \leq C_e \leq E + \Delta E$

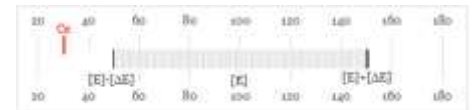
- 3.2.1. Zal de **meerprijs** die voortkomt uit het verschil tussen de effectieve kostprijs $[C_e]$ en de raming $[E]$ vermeerderd met de onzekerheidsmarge $[\Delta E]$ (nl. : $C_e - (E + \Delta E) > 0$) niet door de tarieven worden gedekt. De overschrijding boven de hoge waarde van de raming (nl. : $C_e - (E + \Delta E)$) zal bijgevolg **voor rekening van SIBELGA zijn** (worden afgetrokken van het resultaat).
- 3.2.2. Zal de **meerprijs** die voortkomt uit het verschil tussen de raming $[E]$ vermeerderd met de onzekerheidsmarge $[\Delta E]$, en de raming $[E]$ (nl. : $(E + \Delta E) - E = \Delta E$) **voor 50%**

Figuur 7: $E + \Delta E < C_e$

door de tarieven worden gedekt. De resterende **50%** van de meerprijs ($50\% \Delta E$) zal **voor rekening van SIBELGA zijn** (worden afgetrokken van het resultaat). Deze gedeeltelijke dekking via de tarieven komt overeen met een relatieve erkenning van de onzekere aard van de raming van de kosten van de beschouwde component, waarbij de operator wordt aangespoord de onzekerheidsmarge van zijn raming te beperken.

3.4. Indien de effectieve kostprijs $[C_e]$ strikt lager is dan de raming $[E]$ verminderd met de onzekerheidsmarge $[\Delta E]$ (nl. **$C_e < E - \Delta E$ (overschatting groter dan het onzekerheidsniveau)**), of met andere woorden de effectieve kostprijs lager is dan de 'lage' raming (zie Figuur 8): dan zal de **kostenverlaging** die voortkomt uit het verschil tussen de raming $[E]$ en de effectieve kostprijs $[C_e]$

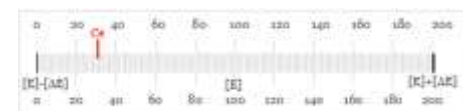

Figuur 8: $C_e < E - \Delta E$

(nl. : $(E - C_e)$ **door de tarieven worden gedekt.** Maar om SIBELGA aan te sporen de kosten van de componenten van het project SMARTRIAS zo goed mogelijk te schatten, zal een **equivalent bedrag** (verminderd met een factor $\rightarrow * z3=20\%$?) aan de omvang van de overschatting (nl.: $(E - C_e)$ **ten laste van SIBELGA vallen** (worden afgetrokken van het resultaat).

4. Voor de componenten¹³ waarvan de kosten worden geraamd met een onzekerheidsmarge $[\pm \Delta E/E]$ die strikt hoger is dan 50% en strikt lager dan 100%; dus tussen 50% en 100% het volgende aan te geven:

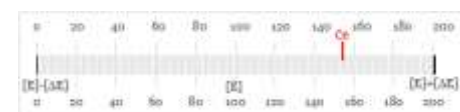
- 4.1. Indien de effectieve kostprijs $[C_e]$ lager is dan de raming $[E]$ maar hoger dan of gelijk aan de raming verminderd met de onzekerheidsmarge (nl. $E - \Delta E \leq C_e < E$), met andere woorden indien **de overschatting kleiner is dan het onzekerheidsniveau van de raming** (zie Figuur 9), zal de kostenverlaging die voortkomt uit het verschil tussen de effectieve kostprijs $[C_e]$ en de raming $[E]$ **door de tarieven worden gedekt.** Maar om SIBELGA aan te sporen de kosten van de componenten van het project SMARTRIAS zo goed mogelijk te schatten, zal een **equivalent bedrag** (verminderd met een factor $z4=25\%$) aan de omvang van de overschatting (nl.: $(E - C_e)$ **ten laste van SIBELGA vallen** (worden afgetrokken van het resultaat).

Figuur 9: $E - \Delta E \leq C_e < E$

- 4.2.

Indien de effectieve kostprijs $[C_e]$ hoger is dan de raming $[E]$ maar lager dan of gelijk aan de raming vermeerderd met de onzekerheidsmarge (nl. $E \leq C_e \leq E + \Delta E$), met andere woorden indien **de onderschatting**

Figuur 10: $E \leq C_e \leq E + \Delta E$

¹³ Namelijk alle door SIBELGA opgegeven posten waarvoor kosten en een onzekerheidsmarge zijn opgegeven, met uitzondering van de kosten van eigen personeel.

kleiner is dan het onzekerheidsniveau van de raming (zie Figuur 10), zal het verschil tussen de effectieve kostprijs $[C_e]$ en de raming $[E]$ voor 5% door de tarieven worden gedekt. De resterende 95% zal voor rekening van SIBELGA zijn (worden afgetrokken van het resultaat). Deze beperkte dekking via de tarieven komt overeen met een relatieve erkenning van de onzekere aard van de raming van de kosten van de beschouwde component, waarbij de operator wordt aangespoord om de onzekerheidsmarge van zijn raming te beperken.

- 4.3. Indien de effectieve kostprijs $[C_e]$ strikt hoger is dan de geraamde waarde $[E]$ vermeerderd met de onzekerheidsmarge $[\Delta E]$, nl. indien $C_e > E + \Delta E$ (onderschatting groter dan het onzekerheidsniveau), of, met andere woorden, de effectieve kostprijs hoger is dan de 'hoge' raming, (zie Figuur 11):

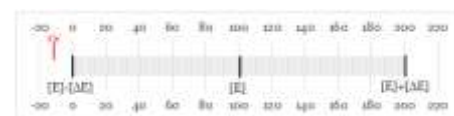

Figuur 11: $E + \Delta E < C_e$

- 4.3.1. Zal de **meerprijs** die voortkomt uit het verschil tussen de effectieve kostprijs $[C_e]$ en de raming $[E]$ vermeerderd met de onzekerheidsmarge $[\Delta E]$ (nl. : $C_e - (E + \Delta E) > 0$) niet door de tarieven worden gedekt. De overschrijding boven de hoge waarde van de raming (nl. : $C_e - (E + \Delta E)$) zal bijgevolg voor rekening van SIBELGA zijn (worden afgetrokken van het resultaat).

- 4.3.2. Zal de **meerprijs** die voortkomt uit het verschil tussen de raming $[E]$ vermeerderd met de onzekerheidsmarge $[\Delta E]$, en de raming $[E]$ (nl. : $(E + \Delta E) - E = \Delta E$) voor 5% door de tarieven worden gedekt. De resterende 95% van de meerprijs (95% ΔE) zal voor rekening van SIBELGA zijn (worden afgetrokken van het resultaat). Deze beperkte dekking via de tarieven komt overeen met een relatieve erkenning van de onzekere aard van de raming van de kosten van de beschouwde component, waarbij de operator wordt aangespoord om de onzekerheidsmarge van zijn raming te beperken.

- 4.4. Indien de effectieve kostprijs $[C_e]$ strikt lager is dan de raming $[E]$ verminderd met de onzekerheidsmarge $[\Delta E]$ (nl. $C_e < E - \Delta E$ (overschatting groter dan het onzekerheidsniveau), of met andere woorden de effectieve kostprijs lager is dan de 'lage' raming (zie Figuur 12), dan

Figuur 12: $C_e < E - \Delta E$

Zal de **kostenverlaging** die voortkomt uit het verschil tussen de raming $[E]$ en de effectieve kostprijs $[C_e]$ (nl. : $(E - C_e)$) door de tarieven worden gedekt. Maar om SIBELGA aan te sporen om de kosten van de componenten van het project SMARTRIAS zo goed mogelijk te schatten, zal een **equivalent bedrag** (verminderd met een factor $z_5=50\%$) aan de omvang van de overschatting $((E - C_e)$ ten laste van SIBELGA vallen (worden afgetrokken van het resultaat).

5. Aan te geven dat de componenten waarvoor de onzekerheid over de door SIBELGA bepaalde kosten **groter is dan 100%** als onredelijke kosten zullen worden beschouwd, omdat de voorgestelde bedragen onvoldoende verantwoord zijn volgens de tariefmethodologie. De overeenkomstige kosten zullen bijgevolg worden verworpen.
6. Aan te geven dat in **gevallen van onderschatting** waarvoor SIBELGA het geheel of een gedeelte van de verschillen tussen de geraamde bedragen [E] en de effectief vastgestelde kosten [Ce] voor haar rekening neemt, SIBELGA de mogelijkheid zal hebben een gemotiveerd voorstel te doen met het afschrijvingsprofiel voor de activering van het geheel of een gedeelte van de overeenkomstige kosten op basis van hun investeringsaard.
7. De afschrijvingskosten voortvloeiend uit de activering van bepaalde met dit project verbonden kosten kunnen evenwel, geheel of gedeeltelijk, gefinancierd worden door toewijzing en gebruik van de tariefsaldi.
8. Aan te geven dat de evaluatie van de verschillen tussen de ramingen E en de kosten Ce door BRUGEL zal worden gemaakt na **de lopende tariefperiode (2017-2019)**.

In geval van bijzondere omstandigheden behoudt Brugel zich het recht voor het redelijke karakter van factor z te beoordelen. De uitzonderlijke omstandigheid moet aangetoond worden door de DNB.

In de bijlage wordt een samenvatting gegeven van de verschillende mogelijke scenario's en hun impact op de netbeheerder en op de gebruikers, via de tarieven.

In antwoord op de door Sibelga geformuleerde bemerkingen aangaande het ontwerp van beslissing betreffende de toepassing van deze methodologie door de andere regulatoren kan Brugel er slechts aan herinneren dat uit de regionalisering van de distributietariefbevoegdheid het bestaan voortvloeit van voor elk Gewest verschillende regulatoire kaders. Zo kadert de tariefmethodologie in Brussel bijvoorbeeld in een 'cost plus'-model, dat verschilt van dat van de andere Gewesten.

Wat betreft de bemerking van Sibelga over het tijdelijke toepassingsgebied van de voorgestelde methodologie bevestigt Brugel dat dit kadert in de regulatoire periode 2015-2019 en niet standaard opgenomen zal worden in de tariefmethodologie 2020-2024. We merken evenwel op dat er bij de volgende methodologie nagedacht kan worden over de tariefbehandeling van bepaalde specifieke projecten.

4.6.3 Facturering van de bijkomende activiteiten en de werken voor rekening van derden

Uit de diepgaande analyse van de analytische uitsplitsing van de kosten van SIBELGA is gebleken dat bepaalde als gereguleerde activiteiten in de jaarrekening van SIBELGA geboekte kosten en inkomsten betrekking hebben op 'bijkomende' activiteiten die mogelijk niet gereguleerd zijn.

Deze activiteiten kunnen in 4 categorieën worden verdeeld:

- Technische expertise van SIBELGA met prestaties voor rekening van andere netbeheerders, onderaannemers of andere actoren in de sector;
- Prestaties voor rekening van derden buiten de sector;
- Vermogensbeheer;
- Structurele synergie.

Dit punt is in de technische vergadering met SIBELGA besproken. Daaruit blijkt dat alle 'bijkomende' activiteiten die door SIBELGA worden gefactureerd een direct of indirect gevolg zijn van haar activiteit als netbeheerder en dat de overeenkomstige kosten en opbrengsten dus de facto op de winst van de gereguleerde activiteit worden verrekend, waarbij ze ofwel tegen de kostprijs worden gefactureerd, ofwel tegen de marktprijs als die hoger is.

Deze elementen werden besproken in de technische vergadering met SIBELGA en er werd overeengekomen dat, onverminderd de voorschriften van de methodologie:

- de door SIBELGA verstrekte rapporteringsmodellen voor de volgende ex-post controles een tabel omvatten met voor elke 'bijkomende' activiteit de details van de kosten en daaraan gerelateerde inkomsten. In het geval dat bepaalde kosten niet nauwkeurig bepaald kunnen worden, moet SIBELGA de reden voor deze moeilijke identificatie duidelijk motiveren.
- Desgevallend wordt Sibelga verzocht de businesscase te verstrekken dat het de netbeheerder mogelijk maakte bepaalde activiteiten uit te voeren.

Voor de bijkomende activiteiten die aan concurrentie onderhevig kunnen zijn moet Sibelga aantonen dat de gehanteerde prijzen marktconform zijn.

BRUGEL behoudt zich het recht voor bepaalde bijkomende activiteiten als buiten de perimeter van de gereguleerde activiteit te beschouwen en bepaalde daaruit voortvloeiende kosten te verwerpen.

Zo nodig zal Brugel, voor bepaalde bijkomende activiteiten, de relevantie onderzoeken om specifieke niet-periodieke tarieven in te stellen.

In het algemeen wenst Brugel te benadrukken dat iedere bijkomende activiteit van de DNB die als niet-gereguleerd gekwalificeerd kan worden, uitgeoefend dient te worden volgens de regels van een op mededinging gebaseerde markt en gepresteerd dient te worden tegen de marktprijs. De DNB mag de vrije mededinging op generlei wijze belemmeren.

SIBELGA heeft ook benadrukt dat elke andere manier van werken bepaalde operationele problemen¹⁴ zou kunnen veroorzaken die men zou moeten evalueren.

Uit artikel III.82 van de wet van 2 april 2014, dat stelt: 'elke onderneming voert een voor de aard en de omvang van haar activiteiten passende boekhouding en neemt de desbetreffende bijzondere wetsvoorschriften in acht', volgt dat ondernemingen die gereguleerde activiteiten voor de distributie

¹⁴ Uit het oogpunt van de organisatie, de boekhouding of de tariefrapportage.

van gas en elektriciteit uitoefenen een gescheiden boekhouding moeten voeren die de correcte verrekening van de kosten en opbrengsten tussen de gereguleerde en de niet-gereguleerde activiteiten garandeert.

Meer algemeen is het beheersorgaan van de netbeheerder verantwoordelijk voor het definiëren van de organisatie en de interne controle die een redelijke zekerheid verschaffen over de verwezenlijking van de drie volgende doelstellingen:

- de effectiviteit en de efficiëntie van de operaties;
- de betrouwbaarheid van de financiële informatie;
- de conformiteit met de wetten en reglementen.

Opdat de Commissaris van de distributienetbeheerder de werking van de procedures en de interne controles zou kunnen beoordelen, moet hij over een beschrijving van deze elementen beschikken in een nota, de 'methodologische nota', die wordt opgesteld door de distributienetbeheerder en aan de Commissaris en aan BRUGEL zal worden meegedeeld.

Met het oog op de harmonisatie en de homogeniteit zal BRUGEL een model met de in de methodologische nota op te nemen informatie definiëren en aan SIBELGA meedelen.

Indien de netbeheerder afwijkt van dit model zal hij zich ervan moeten verzekeren dat alle hierna gedefinieerde punten in zijn methodologische nota voorkomen.

1. beschrijving van de onderneming en in voorkomend geval van de entiteiten waaruit haar koepelstructuur samengesteld is;
2. voorstelling van de activiteitensectoren van de onderneming;
3. beschrijving van de procedures en interne controles die ingevoerd zijn in het kader van de scheiding tussen de gereguleerde en de niet-gereguleerde activiteiten van de distributienetbeheerder;
4. beschrijving van de procedures en interne controles die ingevoerd zijn in het kader van het beheer van de gereguleerde activa van de distributienetbeheerder;

Opdat de Commissaris van de distributienetbeheerder over voldoende tijd zou beschikken om de procedures en de interne controle van de onderneming te analyseren en te beoordelen, beveelt BRUGEL aan dat de methodologische nota binnen een redelijke termijn die de partijen onderling afspreken door de distributienetbeheerder aan de Commissaris en aan BRUGEL zal worden bezorgd.

Vervolgens zal de methodologische nota, indien nodig, jaarlijks door de netbeheerder worden bijgewerkt en aan de Commissaris en aan BRUGEL worden meegedeeld voor 1 juni van elk exploitatiejaar.

Indien deze activiteiten deel uitmaken van de gereguleerde en recurrente activiteit van SIBELGA, zou men bovendien in het kader van de uitwerking van de volgende methodologie kunnen onderzoeken of het relevant is de prijs van bepaalde prestaties in de gereguleerde niet-periodieke tarieven op te nemen.

4.6.4 Vennootschapsbelasting

In de niet-beheersbare kosten die door de tarieven worden gedekt, voorziet de methodologie dat de belastingen op de vennootschappen en de rechtspersonen worden gedekt door het tarief 'Belastingen en toeslagen'.

BRUGEL heeft de methodologie evenwel gewijzigd door het tarief op jaarbasis aan te passen, in lijn met de dynamiek van deze toeslag.

Volgens de analyse dekt deze tariefpost alleen de vennootschapsbelasting van SIBELGA (tabel T9bis). De vennootschapsbelasting die de dochterondernemingen betalen tegen kostprijs aan SIBELGA wordt doorgerekend en wordt gedekt door de tariefpost 'Toeslagen belastingen'. Brugel wenst dat het model in de toekomst een detailoverzicht bevat van de belastingen van de verschillende dochterondernemingen van Sibelga.

Men dient trouwens op te merken dat de regering in het kader van de geplande hervorming van de vennootschapsbelasting heeft aangekondigd dat ze vanaf 2020 een fiscale consolidatie wenst in te voeren. Dit betekent in essentie dat de fiscaliteit zou worden beoordeeld op de schaal van de groep in haar geheel en niet langer op het niveau van de individuele entiteiten. De details van deze maatregel zijn echter nog niet bepaald en zullen hoe dan ook in een wet moeten worden geformaliseerd. Indien deze fiscale consolidatie zou worden bevestigd, zou men de modaliteiten voor de berekening en de boeking van de belasting van SIBELGA en haar dochterondernemingen moeten herzien.

4.7 . Algemene presentatie van de gerapporteerde saldi

De tarieven van SIBELGA voor 2016 werden door BRUGEL goedgekeurd op 18 december 2014¹⁵.

Deze distributienettarieven worden enerzijds bepaald op het totaal inkomen en anderzijds op de geraamde volumes die het tariefbudget vormen. De toepassing van het tarief zal aanleiding geven tot verschillen tussen dit budget (geraamd bedrag) en wat in werkelijkheid werd ontvangen voor de periode (werkelijk bedrag). Deze verschillen vormen het regulatoire saldo.

Het totaalinkomen van de distributienetbeheerder bestaat enerzijds uit de kosten waarop hij een directe controle uitoefent; de controleerbare (of beheersbare) kosten, en anderzijds uit de kosten waarop hij geen directe controle uitoefent; de niet-controleerbare (of niet-beheersbare) kosten.

Het verschil tussen de werkelijke gerapporteerde niet-beheersbare kosten en de geraamde niet-beheersbare kosten vertegenwoordigt het saldo op niet-beheersbare kosten. Het verschil tussen de werkelijke gerapporteerde beheersbare kosten en de geraamde beheersbare kosten vormt het saldo op beheersbare kosten.

Na de eerste ex-post tariefcontrole van de regulatoire periode 2015-2019 voor het jaar 2015, die belangrijke regulatoire saldi heeft aangetoond, was BRUGEL van mening dat de methodologie moest

¹⁵ De transmissietarieven en de wegenisretributie werden op 23 januari 2015 goedgekeurd.

worden herzien om het ontstaan van saldi vanaf 2017 te beperken en een aanwending van de bestaande regulatoire saldi vanaf 2016 mogelijk te maken.¹⁶

Bijgevolg neemt men voor de gerapporteerde saldi van het boekjaar 2016 naast de structurele verschillen, die van dezelfde aard zijn als de in 2015 vastgestelde verschillen, ook een belangrijk saldo waar voor de post 'Overdracht en aanwending van saldi', als gevolg van de bijkomende aanwending van bestaande saldi.

4.7.1 Voorstelling van de beheersbare saldi 2016

Voor het boekjaar 2016 werd, in overeenstemming met de methodologie, slechts een gedeelte (1.607.022 EUR) toegerekend aan de distributienetbeheerder en werd het andere deel overgebracht naar het tariefreguleringsfonds.

Bedrag in EUR	Saldo van het boekjaar 2016
Verschil tussen de realiteit en het budget	-7.201.911,85
Gepresenteerde saldi	-7.201.911,85
Door BRUGEL aangebrachte correcties	-35.830,66
Goedgekeurde saldi	-7.237.742,51

Figuur 19: Beheersbare saldi 2016

4.7.2 Voorstelling van de niet-beheersbare saldi 2016

Bedrag in EUR	Saldo ¹⁷ van het boekjaar 2016
1. Verschil als gevolg van de indexering van het budget van de beheersbare kosten	361.783
2. Afschrijvingen	-588.191
3: Openbare dienstverplichtingen	-2.154.682
4: Embedded costs	-646.062
5: Billijke marge	-13.970.082
6: Overgedragen saldi en gebruik van de saldi	-40.041.370
7: Toeslagen (inclusief vennootschapsbel.)	25.891.555
8: Overige niet-beheersbare kosten	3.086.805
9: Verschil van de volumes (ontvangsten)	-638.406

¹⁶ BRUGEL-BESLISSING-20161110 – 39: <http://www.BRUGEL.be/Files/media/SIGI/58341690cd263.pdf>

¹⁷ Een negatief saldo stemt overeen met een tariefschuld van SIBELGA en moet aan de verbruikers worden terugbetaald.

Een positief saldo stemt overeen met een tariefvordering van SIBELGA en moet door SIBELGA bij de verbruikers worden gec recupereerd.

Gepresenteerde saldi	-28.698.650
Door BRUGEL aangebrachte correcties	0
Goedgekeurde saldi	-28.698.650

Figuur 20: Niet-beheersbare saldi 2016

Het aanzienlijke bedrag van het niet-beheersbare saldo 'Overgedragen saldi en gebruik van de saldi' komt voort uit de methodologische beslissing¹⁸ 2016 over de bestemming van de saldi aan de niet-gekapitaliseerde pensioenlasten¹⁹ en de niet-beheersbare projecten. De saldi op de billijke marge en op de toeslagen zijn het gevolg van de lage OLO-rente.

¹⁸ BRUGEL-BESLISSING-20161110 – 39

¹⁹ Eenmalige dekking van de bedragen van de op 01/01/2017 nog niet afgeschreven pensioenkapitalen.

4.7.3 Saldo met betrekking tot de doorrekening van de transmissiekosten

Het tarief voor de doorrekening van de transmissiekosten moet de door de transmissienetbeheerder Elia gefactureerde kosten dekken.

Het verschil tussen de geraamde hoeveelheden en de effectief opgenomen en gedistribueerde hoeveelheden genereert een (positief of negatief) saldo; het bestaat uit het verschil tussen de van Elia ontvangen facturen en de door SIBELGA opgestelde facturen voor de transmissiekosten. Dit saldo maakt geen deel uit van de regulatoire saldi met betrekking tot de distributiekosten.

De verschillende saldi (op de transmissietarieven, de toeslagen en de federale bijdrage) worden elk jaar opgenomen in de herberekening van de tarieven voor de doorrekening van de transmissietarieven.

De onderstaande tabel geeft de details van de saldi met betrekking tot de doorrekening van de transmissiekosten

	Kosten			Opbrengsten			Saldo
	Transmissie	Federale bijdrage	Totaal	Transmissie	Federale bijdrage	Totaal	
Saldo op 31/12/2008							-1.553.003
Evolutie in het jaar							
2009	46.046.512	6.979.540	53.026.052	44.909.387	6.791.077	51.700.464	1.325.588
2010	46.317.362	21.951.319	68.268.681	45.858.274	21.769.769	67.628.043	640.638
2011	48.162.778	27.457.459	75.620.237	44.683.748	27.504.599	72.188.348	3.431.889
2012	52.306.233	21.563.040	73.869.273	54.080.639	21.166.615	75.247.254	-1.377.981
2013	58.221.887	15.153.952	73.375.839	59.730.373	15.443.841	75.174.214	-1.798.375
2014	71.638.401	12.093.531	83.731.932	71.409.023	12.268.477	83.677.501	54.432
2015	74.529.252	12.268.369	86.797.621	73.922.804	12.549.503	86.472.307	325.314
2016	74.365.439	14.505.881	88.871.320	75.513.061	14.562.126	90.075.187	-1.203.867
Saldi op 31/12/2015	1.075.173	-26.671	1.048.502				
Saldi 2016	-1.147.622	-56.245	-1.203.867				
Saldi op 31/12/2016	-72.449	-82.917	-155.366				

Figuur 21: Saldi met betrekking tot de doorrekening van de transmissiekosten

Transmissie = Transmissiekosten + Toeslagen (strategische reserve, windkracht, ...)

Kosten = Totaal van de van ELIA ontvangen facturen ten laste van SIBELGA

5 Aanwending van het tarieffonds

De tariefmethodologie voorziet in de oprichting van een tarieffonds bij de netbeheerder dat wordt gevoed door de verschillende tariefsaldi. Met dit tarieffonds kunnen bepaalde uitgaven worden gedekt die waren gebudgetteerd voor de regulatoire periode 2015-2019 maar kunnen er ook bedragen worden gereserveerd om uitgaven na deze periode te dekken.

Zoals hierboven al vermeld, werd het voorstel voor de aanwending van de tariefsaldi in 2016 herzien.

Op 31/12/2016 was het reguleringsfonds als volgt uitgesplitst:

Bedrag in EUR	2014	2015	2016
Projecten	28.005.690	21.901.294	21.826.293
Versnelde afschrijving van de meters	13.452.344	10.639.095	7.882.775
Verschil ODV	/	/	2.353.621
Reserve voor versnelde afschrijving van meters	20.840.160	20.840.160	20.840.160
Reserve voor intelligente meters	23.793.869	23.793.869	23.793.869
Aan te wenden saldo	25.551.527	50.530.563	34.992.946
Saldo op 31/12	111.643.590	127.704.981	111.689.665

Figuur 22: Details van het tarieffonds

Op 31/12/2016 bedroeg het totale bedrag van het Tariefreguleringsfonds 111.689.665 EUR, waarvan 34.992.946 EUR nog te bestemmen was.

6 Gecumuleerde tariefsaldi

De onderstaande grafiek toont de evolutie van de gecumuleerde regulatoire saldi voor elektriciteit voor het geheel van de vorige boekjaren, rekening houdend met de correcties die in dit verslag werden aangebracht.

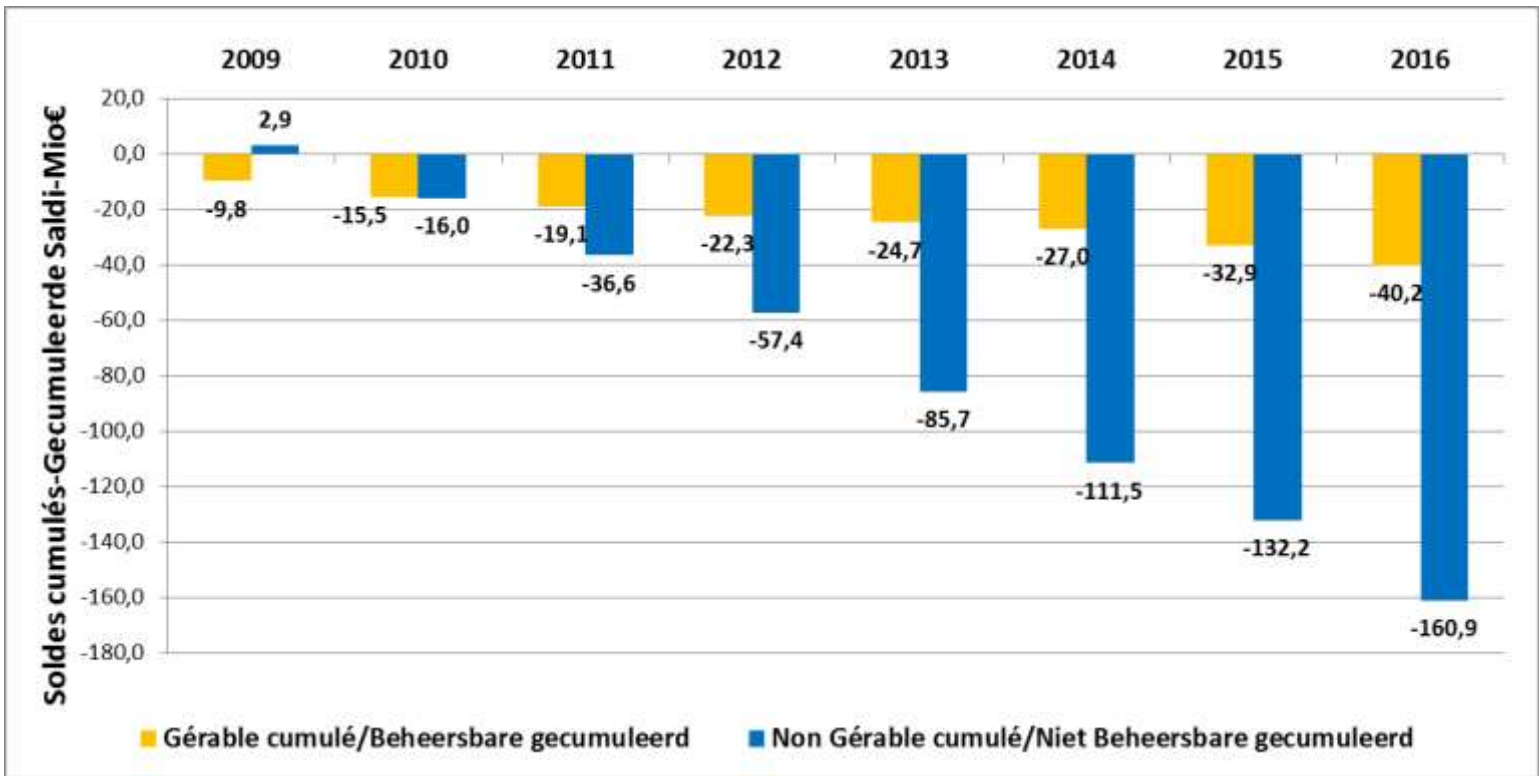
Het tot 2014 gecumuleerde beheersbare saldo werd in zijn geheel toegewezen aan het resultaat van SIBELGA.

In naleving van de in de methodologie voorziene regulatoire prikkel werd vanaf 2015 de helft van de eerste 5% van het begrotingsoverschot toegewezen aan de resultatenrekening en werd de andere helft samen met de rest van het begrotingsoverschot teruggestort in het reguleringsfonds.²⁰

²⁰ Merk op dat deze 'tunnel' werd gewijzigd in de herziene methodologie 2017-2020:

Beslissing 39 betreffende de aanpassingen aangebracht aan de tariefmethodologie 'ELEKTRICITEIT'
<http://www.BRUGEL.be/Files/media/SIGI/58341690cd263.pdf>.

Het niet-beheersbare saldo werd volledig in het reguleringsfonds gestort.

Figuur 23: Gecumuleerde saldi

De beslissing 39 had bovendien tot doel het ontstaan van saldi vanaf het jaar 2017 te beperken.

7 Beslissingen

Gelet op de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest;

Gelet op de ordonnantie van 8 mei 2014 tot wijziging van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de ordonnantie van 1 april 2004 betreffende de organisatie van de gasmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, betreffende wegeisenretributies inzake gas en elektriciteit;

Gelet op de tariefmethodologie die van toepassing is op de beheerder van het distributienet elektriciteit die actief is in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest;

Gelet op het jaarverslag van SIBELGA betreffende het bedrijfsresultaat 2016 overgemaakt aan BRUGEL op 15 maart 2017;

Gelet op de analyse van de regulatoire saldi, zoals gerapporteerd door SIBELGA, uitgevoerd door BRUGEL;

Gelet op de brief van 19 april 2017 van BRUGEL betreffende de vraag om aanvullende informatie;

Gelet op het antwoord van SIBELGA op de vraag om aanvullende informatie van BRUGEL, overgemaakt op 22 mei 2017;

Gelet op de twee technische en strategische vergaderingen die op 19 juni en 21 juni 2017 op de zetel van SIBELGA werden georganiseerd om alle overgemaakte elementen te bespreken;

Gelet op de beslissing van de raad van bestuur van BRUGEL van 27 september 2017 om:

- a) de regulatoire saldi zoals gepresenteerd in de initiële verslagen van SIBELGA te verwerpen;
- b) de gecorrigeerde regulatoire saldi gepresenteerd in punten 4.7.1 et 4.7.2 van dit document te aanvaarden, op voorwaarde dat SIBELGA de aangebrachte correcties in het boekjaar 2017 boekt;
- c) SIBELGA te verzoeken een evaluatie van de kosten van het project 'SMARTRIAS' te bezorgen, conform punt 4.6.2 en de in deze beslissing bepaalde methodologie;
- d) SIBELGA te verzoeken voor de toekomstige ex-post controles het rapporteringsmodel van de ex-post controle te wijzigen zoals uiteengezet in punt 4.6.3 van deze beslissing;
- e) SIBELGA te verzoeken systematisch de in punt 2 van deze beslissing vermelde bijkomende informatie te bezorgen.

Gelet op de door Sibelga geformuleerde opmerkingen op datum van 31 oktober 2017 m.b.t. de ontwerpen van beslissing goedgekeurd door de raad van bestuur van Brugel van 27 september;

Keurt de raad van bestuur voorliggende beslissing goed.

BRUGEL zal bij haar ex-post controle van de jaarrekening van SIBELGA 2017 toezien op de naleving van deze beslissing door SIBELGA.

8 Algemeen voorbehoud

BRUGEL heeft deze beslissing goedgekeurd en heeft zich uitgesproken over de regulatoire saldi 2016 van de distributienetbeheerder SIBELGA op basis van alle elementen waarover ze beschikte.

Als bij latere controles zou blijken dat de informatie foutief is en eventueel moet worden aangepast, kan BRUGEL haar beslissing herzien.

BRUGEL behoudt zich het recht voor nog verantwoordingselementen te onderzoeken en te vragen met betrekking tot het redelijke karakter van bepaalde elementen van het totaal inkomen in de loop van de volgende jaren.

Aan SIBELGA wordt gevraagd eventuele materiële en/of rekenfouten die deze beslissing zou kunnen bevatten binnen 30 dagen volgend op de betekening ervan mee te delen.

9 Beroep

Tegen deze beslissing kan, krachtens artikel 9 septies van de elektriciteitsordonnantie, binnen dertig dagen na de betekening ervan, beroep worden ingesteld bij het Hof van beroep van Brussel, rechtsprekend zoals in kort geding.

* *

*

10 Bijlage

Bijlage 1: Impact DNB en DNG – evaluatiemethodologie van de meerkosten m.b.t. het project Smartrias

De verschillende mogelijke scenario's van punt 4.6.2 worden hierna samengevat en illustreren de impact voor de distributienetbeheerder en de DNG's.

Ref.	Geval ²¹	Details	Situatie	Effectieve kostprijs vs. Raming	Details	Impact op de DNB	Impact op de DNG
2.1	'Nauwkeurige' raming	$0\% \leq (\Delta E / E) \leq 10\%$	Overschatting, binnen het interval	'Vermeden' kosten	$E - \Delta E \leq C_e < E$	0	$C_e - E < 0$ Dekking door de tarieven
2.2	'Nauwkeurige' raming	$0\% \leq (\Delta E / E) \leq 10\%$	Onderschatting, binnen het interval	Meerkosten	$E \leq C_e \leq E + \Delta E$	0	$C_e - E > 0$ Dekking door de tarieven
2.3	'Nauwkeurige' raming	$0\% \leq (\Delta E / E) \leq 10\%$	Onderschatting, buiten het interval	Meerkosten	$E + \Delta E < C_e$	$C_e - (E + \Delta E) > 0$ aftrek van het resultaat	$\Delta E > 0$ Dekking door de tarieven
2.4	'Nauwkeurige' raming	$0\% \leq (\Delta E / E) \leq 10\%$	Overschatting, buiten het interval	'Vermeden' kosten	$C_e < E - \Delta E$	Boete $z_1 * (E - \Delta E - C_e) > 0$; $z_1 = 15\%$ Aftrek van het resultaat	$C_e - E < 0$ Dekking door de tarieven
3.1	'Gemiddeld nauwkeurige' raming	$10\% < (\Delta E / E) \leq 50\% E$	Overschatting, binnen het interval	'Vermeden' kosten	$E - \Delta E \leq C_e < E$	Boete $z_2 * (E - C_e) > 0$; $z_2 = 20\%$ Aftrek van het resultaat	$C_e - E < 0$ Dekking door de tarieven
3.2	'Gemiddeld nauwkeurige' raming	$10\% < (\Delta E / E) \leq 50\% E$	Onderschatting, binnen het interval	Meerkosten	$E \leq C_e \leq E + \Delta E$	$50\% (C_e - E) > 0$ Aftrek van	$50\% * (C_e - E) > 0$ Dekking door de tarieven

²¹ Sibelga preciseerd in haar bemerkingen dat de klassering 'nauwkeurig', 'gemiddeld nauwkeurig' of 'weinig nauwkeurig' een uitdaging impliceert en zich zou moeten baseren op een audit die rekening houdt met de specificiteiten van een dergelijk ontwerp. Brugel beaamt dat een fijnere analyse van de ramingen een aanzienlijk auditwerk met zich zou brengen. Enerzijds wenst Brugel erop te wijzen dat een dergelijke audit materieel gezien moeilijk te organiseren is voor eind 2017. Anderzijds wijst, Brugel er graag op dat Sibelga de mogelijkheid had deze controle eerder al te organiseren en dat inaanmerkingneming van de verschillende risico's verbonden aan het project Smartrias opgenomen had kunnen worden in het initiële tariefvoorstel. Het uitstel van de 'go live'-datum, de algemene meerkost van het project en de algemene context hebben Brugel ertoe gebracht Sibelga te vragen zich voor een periode van twee jaar (redelijke periode) op de evolutie van dit project te positioneren. Het is aan de regulator maatregelen op te leggen om de tariefimpact te beperken, gezien de niet te verwaarlozen meerkosten van dit project. Daarenboven werd ook het redelijke karakter van de factor 'z' in geval van uitzonderlijke gebeurtenissen beschouwd.

						het resultaat	
3.3	'Gemiddeld nauwkeurige' raming	$10\% < (\Delta E / E) \leq 50\%E$	Onderschatting, buiten het interval	Meerkosten	$E + \Delta E < C_e$	$C_e - (E + \Delta E) + 50\% \Delta E > 0$ Aftrek van het resultaat	$50\% \Delta E > 0$ Dekking door de tarieven
3.4	'Gemiddeld nauwkeurige' raming	$10\% \leq (\Delta E / E) \leq 50\%E$	Overschatting, buiten het interval	'Vermeden' kosten	$C_e < E - \Delta E$	Boete $z_3 * (E - C_e) > 0$; $z_3 = 20\%$ Aftrek van het resultaat	$C_e - E < 0$ Dekking door de tarieven
4.1	'Weinig nauwkeurige' raming	$50\% < (\Delta E / E) \leq 100\%E$	Overschatting, binnen het interval	'Vermeden' kosten	$E - \Delta E \leq C_e < E$	Boete $z_4 * (E - C_e) > 0$; $z_4 = 25\%$ Aftrek van het resultaat	$C_e - E < 0$ Dekking door de tarieven
4.2	'Weinig nauwkeurige' raming	$50\% < (\Delta E / E) \leq 100\%E$	Onderschatting, binnen het interval	Meerkosten	$E \leq C_e \leq E + \Delta E$	$95\% (C_e - E) > 0$ Aftrek van het resultaat	$5\% * (C_e - E) > 0$ Dekking door de tarieven
4.3	'Weinig nauwkeurige' raming	$50\% < (\Delta E / E) \leq 100\%E$	Onderschatting, buiten het interval	Meerkosten	$E + \Delta E < C_e$	$C_e - (E + \Delta E) + 95\% \Delta E > 0$ Aftrek van het resultaat	$5\% \Delta E > 0$ Dekking door de tarieven
4.4	'Weinig nauwkeurige' raming	$50\% < (\Delta E / E) \leq 100\%E$	Overschatting, buiten het interval	'Vermeden' kosten	$C_e < E - \Delta E$	Boete $z_5 * (E - C_e) > 0$; $z_5 = 50\%$ Aftrek van het resultaat	$C_e - E < 0$ Dekking door de tarieven
5	'Foutieve' raming	$(\Delta E / E) > 100\%E$	N.V.T.	C_e	N.V.T.	C_e Geweigerde kosten (onredelijk karakter)	0

De beoordeling van de impact voor de verschillende scenario's hangt voornamelijk af van 4 elementen:

1. De *a priori* door de Distributienetbeheerder (DNB) bepaalde en meegedeelde **onzekerheidsmarge** ($\Delta E/E$).
2. De **omvang van het verschil** tussen de raming (E) en de effectieve kostprijs (C_e), naargelang deze omvang kleiner of groter is dan de onzekerheidsmarge.
3. Het **positieve of negatieve karakter van het verschil** $C_e - E$ (meerkosten als het verschil positief is, vermeden kosten als het negatief is).
4. De beschouwde **parameters** (verdeelsleutel en boetecoëfficiënten voor overschatting z_i , $i=1..5$).

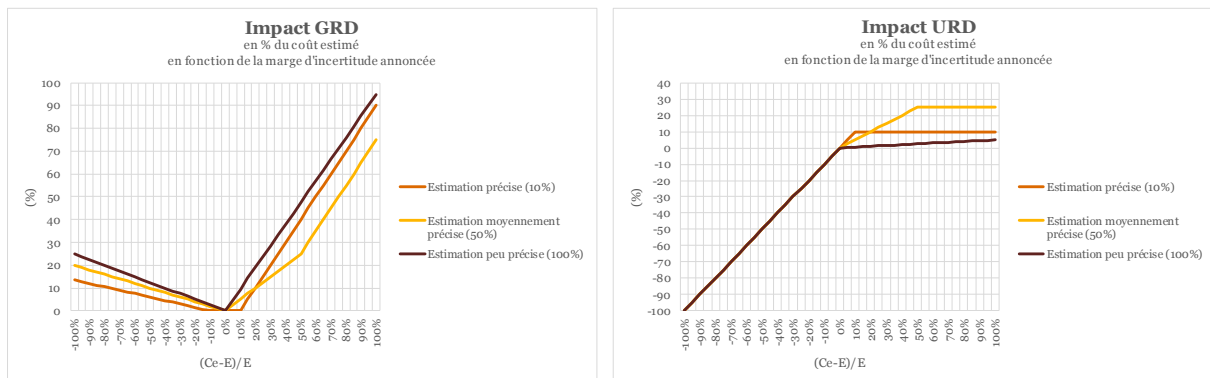
De voor de impactanalyse gekozen parameters worden gedetailleerd in Tabel 1 hierna.

Tabel 1: Parameters (verdeelsleutels en boetecoëfficiënten)

Kwaliteit van de a priori raming	$\Delta E / E$	Verdeling van de meerkosten <u>binnen</u> het interval		Verdeling van de meerkosten <u>buiten</u> het interval		Verdeling van de vermeden kosten <u>binnen</u> het interval		Verdeling van de meerkosten <u>buiten</u> het interval		Boete voor overschatting, indien <u>buiten</u> het interval (z)	Boete voor overschatting, indien <u>binnen</u> het interval (z)
		DNB	DNG	DNB	DNG	DNB	DNB	DNB	DNG	DNB ²²	DNB
Nauwkeurig	$0\% \leq (\Delta E / E) \leq 10\%$	0%	100%	100%	0%	0%	100%	0%	100%	Z1 = 15%	
Gemiddeld nauwkeurig	$10\% < (\Delta E / E) \leq 50\%$	50%	50%	100%	0%	0%	100%	0%	100%	Z3 = 20%	Z2 = 20%
Weinig nauwkeurig	$50\% < (\Delta E / E) \leq 100\%$	95%	5%	100%	0%	0%	100%	0%	100%	Z5 = 50%	Z4 = 25%

Op basis van de gekozen parameters wordt de impact voor de Distributienetbeheerder en de Distributienetgebruiker (DNB en DNG) van een ramingsfout van -100% (m.a.w. het theoretische geval waarbij de werkelijk vastgestelde kost 0 zou bedragen, ongeacht de raming E) tot +100% (m.a.w. het geval waar de effectieve kost CE het dubbele bedraagt van de oorspronkelijke geraamde kost E) geïllustreerd in Figuur 13.

²² De boetecoëfficiënten zijn van toepassing in geval van overschatting. In het geval van a priori nauwkeurige raming geldt coëfficiënt z1 voor het deel buiten het interval van de overschatting (nl.: $(E - \Delta E) - C_e$). Voor de gemiddeld of weinig nauwkeurige ramingen zijn de coëfficiënten z2, z3, z4 en z5 van toepassing op het totale verschil tussen de raming en de effectieve kost (nl.: $E - C_e$).

Figuur 1 : Impact op de DNB en de DNG

Zoals de analyse van de impact, uitgevoerd op basis van de gekozen parameters, aantoont (zie Tabel I), maakt het voorgestelde systeem het mogelijk de DNG aan te moedigen tot een juiste *a priori* raming E van de kosten, omdat:

Eerst en vooral de positieve verschillen (meerkosten) te zijnen laste zijn:

- volledig voor het deel dat de onzekerheidsmarge overschrijdt in het geval waarbij hij gekozen heeft voor een nauwkeurige raming;
- ten belope van 50% voor het deel binnen de onzekerheidsmarge en volledig voor het deel dat deze marge overschrijdt in het geval waarbij hij gekozen heeft voor een gemiddeld nauwkeurige raming;
- ten belope van 95% voor het deel binnen de onzekerheidsmarge en volledig voor het deel dat deze marge overschrijdt in het geval waarbij hij gekozen heeft voor een weinig nauwkeurige raming.

Daarnaast zal hij beboet worden voor de overschatting, met een boete gelijk aan:

- 15% (z1) van het verschil boven de onzekerheidsmarge ($E - \Delta E - C_e$) in het geval waarbij hij gekozen heeft voor een nauwkeurige raming en de effectieve kosten overschat heeft boven de onzekerheidsmarge;
- 20% (z2) van het verschil ($E - C_e$) in het geval waarbij hij gekozen heeft voor een gemiddeld nauwkeurige raming en de effectieve kosten overschat onder de onzekerheidsmarge en 20% (z3) van het verschil ($E - C_e$) indien hij de effectieve kosten overschat boven de onzekerheidsmarge;
- 25% (z4) van het verschil ($E - C_e$) in het geval waarbij hij gekozen heeft voor een weinig nauwkeurige raming en de effectieve kosten overschat onder de onzekerheidsmarge en 50% (z5) van het verschil ($E - C_e$) indien hij de effectieve kosten overschat boven de onzekerheidsmarge.

Deze boetes, die rekening houden met de *a priori* door de DNB bepaalde onzekerheidsmarge, blijven enerzijds een stimulans van een zo nauwkeurig mogelijke raming voor ogen houden en hebben anderzijds tot doel een overschattingspositie van de DNB te vermijden en tegelijk te blijven aanzetten tot kostenvermindering omdat het voor deze

laatste beter is zich in een situatie te bevinden waar de effectieve kosten lager liggen dan de raming dan in een situatie waar de effectieve kosten hoger liggen dan de raming. De oplopende aard van de boete, toepasbaar naarmate de onzekerheidsmarge toeneemt, zet de DNB er bovendien toe aan de nodige inspanningen te leveren om de kosten van zijn project zo nauwkeurig mogelijk te ramen, net zoals de verdeelsleutel dit doet voor de meerkosten in het interval waar het aandeel dat aan de DNB toekomt ook toeneemt naarmate de aangekondigde onzekerheidsmarge stijgt.

- het op zich nemen van de eventuele meerkosten door de tarieven (impact DNG) voor maximaal 25% van de initieel geraamde kost. Dit scenario doet zich voor als de DNB voor een onzekerheidsmarge van 50% kiest en als het verschil tussen de effectieve kosten C_e en de initiële raming gelijk is aan of hoger dan deze onzekerheidsmarge.

Bijlagen – Historiek elektriciteitspannes

Bron: <https://www.sibelga.be/nl/aansluitingen-en-meters/elektriciteitspannes/opgeloste-pannes>

Date	Commune	Début	Fin
21 SEPTEMBRE 2017	WOLUWE-SAINTE-LAMBERT, WOLUWE-SAINTE-PIERRE Galerie des Argousiers, Passage du Soleil Couchant, Stuyvenberg, Val des Seigneurs, avenue Albert Dumont,... Toutes les rues	10:36	10:38
21 SEPTEMBRE 2017	WOLUWE-SAINTE-LAMBERT, WOLUWE-SAINTE-PIERRE Corniche Verte, Parvis Sainte-Abs, Stuyvenberg, Tir aux Pigeons, Val des Seigneurs,... Toutes les rues	10:20	11:15
15 SEPTEMBRE 2017	ANDERLECHT, BRUXELLES, DELLES avenue Joseph Wybrin, avenue Louise, chaussée de Veurgat, rue Vibel XIII, rue du Lac	02:39	07:14
12 SEPTEMBRE 2017	FOREST, UCCLE Carré Meert, Parvis Saint-Pierre, avenue Adolphe Wansart, avenue Albert, avenue Alexandre Bertrand,... Toutes les rues	16:16	19:00
06 SEPTEMBRE 2017	BRUXELLES place de Louvain	12:39	13:58

Date	Commune	Début	Fin
05 SEPTEMBRE 2017	BRUXELLES, DELLES avenue Emile Duray, avenue Guillaume Macas, avenue Général de Gaulle, avenue Géo Bernier, avenue des Klauwerts,... Toutes les rues	12:06	13:27
04 SEPTEMBRE 2017	KOEKELBERG, MOLENBEEK-SAINTE-JEAN chaussée de Gand, chaussée de Gand, rue François Melinckx, rue Jean Jacquart, rue Léon Autreppe,... Toutes les rues	02:55	04:01
01 SEPTEMBRE 2017	JETTE, LAEKEN (BRUXELLES) allée du Ruis, avenue Adrien Beyls, avenue Albert Brachet, avenue Edouard Rufferath, avenue Emile Van Ermenegem,... Toutes les rues	18:46	02:31
30 AOÛT 2017	ANDERLECHT boulevard Sylvain Dupuis, place de Sainte-Athasia, place de la Vallence, rue Edmond Decourt, rue Erasme,... Toutes les rues	16:07	18:05
24 AOÛT 2017	HAEREN (BRUXELLES), JETTE, LAEKEN (BRUXELLES) allée du Ruis, avenue Albert Brachet, avenue Emile Van Ermenegem, avenue Emile Van Ermenegem, avenue Général de Couteck,... Toutes les rues	16:20	17:25

	Date	Commune	Début	Fin
	24 AOÛT 2017	UCCLE Parvis Saint-Pierre, avenue Brugmann, avenue Coghen, avenue Winston Churchill, avenue Wolvendael, ... Toutes les rues	14:43	16:13
	24 AOÛT 2017	UCCLE Parvis Saint-Pierre, avenue Brugmann, avenue Coghen, avenue Winston Churchill, avenue Wolvendael, ... Toutes les rues	14:43	16:15